



Brüssel, 31.5.2018
COM(2018) 391 final

2018/0213 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega luuakse reformide tugiprogramm

{SEC(2018) 280 final} - {SWD(2018) 310 final} - {SWD(2018) 311 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

Käesolevas õigusakti ettepanekus on kohaldamisajaks määratud 1. jaanuar 2021. Ettepanek esitatakse 27 liikmesriigile, sest 29. märtsil 2017 sai Euroopa Ülemkogu Ühendkuningriigilt teate tema kavatsuse kohta astuda välja Euroopa Liidust ja Euratomist Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 50 kohaselt.

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Struktuurireformid muudavad püsivalt majanduse struktuuri ning institutsioonilist ja õigusraamistikku, milles ettevõtjad ja inimesed tegutsevad. Sageli on nende eesmärk kõrvaldada majanduskasvu soodustavate tegurite toimimist takistavad tõkked, näiteks korraldades ümber töö-, toote-, teenuse- ja finantsturud ja edendades seeläbi töökohtade loomist, investeringuid ja tootlikkust. Nende eesmärk võib olla ka avaliku halduse ning riigi poolt kodanikele pakutavate teenuste ja hüvede tõhususe ja kvaliteedi parandamine.

Kui struktuurireformid on hästi valitud ja ellu viidud, võivad nad kiirendada liikmeriikidevahelist ülespoole suunatud majanduslikku ja sotsiaalset lähenemist nii euroalal kui ka sellest väljaspool ning suurendada liikmesriikide majanduse vastupanuvõimet. Sellise lähenemise ja vastupanuvõime suurendamise mõjuga peaks kaasnema suurem jõukus ning majandus- ja rahaliidu kui terviku sujuv ja stabiilne toimimine. Struktuurireformide tulemuslik elluviimine on vajalik ühtekuuluvuse suurendamiseks, tootlikkuse tõstmiseks, töökohtade loomiseks, investeringute edendamiseks ja jätkusuutliku majanduskasvu tagamiseks.

Euroopa majandus kasvab selle kümnendi kiireimas tempos ning seda toetavad rekordiline tööhõive, taastuvad investeringud ja riikide rahanduse parem olukord. Majanduslik olukord on liidus praegu üldiselt suhteliselt positiivne, mis annab hea võimaluse väga vajalike reformide elluviimiseks. Reformide elluviimine on aga kulgenud liikmesriikides aeglaselt ja ebaühtlaselt ja see ei ole olnud kõigis poliitikavaldkondades rahuldav, mis on avaldanud negatiivset mõju lähenemisele ja Euroopa Liidu liikmesriikide ja seega kogu liidu majanduse vastupanuvõimele. Reformide elluviimisel euroalaga liituda soovivates euroalavälistes liikmesriikides võib selles kontekstis olla positiivne mõju euroalale tervikuna. Seepärast on vaja erilist tähelepanu pöörata reformide elluviimisele nendes euroalavälistes liikmesriikides, kes astuvad samme euro kasutuselevõtuks.

Reformide aeglase elluviimise üks põhjus on väike haldussuutlikkus. Teine põhjus on see, et struktuurireformidest tulenevat kasu on sageli näha ainult pikas perspektiivis, kuid nende majanduslikud, sotsiaalsed ja poliitilised kulud tekivad tihti lühikeses perspektiivis. Riikide valitsused võivad seepärast loobuda mõne reformi elluviimisest, kuna reformide elluviimiseks ei ole piisavalt haldussuutlikkust, poliitilised kulud on lühikeses perspektiivis suured või mõju mõnede rahvastikurühmadele on negatiivne. Valitsustel, kes hakkavad reforme ellu viima, on sageli raske reforme lõpule viia, sest valimistsükkel on sageli lühem kui aeg, mida on vaja suurte reformide elluviimiseks. Sellepärast võivad vajalikud reformid viibida, neist võidakse loobuda või nende tulemused tühistada.

Junckeri komisjon on viie juhi aruandes esitanud tulevikuvisionile tuginedes keskendunud Euroopa poolaasta raames komisjoni prioriteetidele, mis käsitlevad nn positiivset kolmnurka,

mille moodustavad investeeringute hoogustamine, struktuurireformide elluviimine ja eelarvepoliitika usaldusvärsuse tagamine.

Struktuurireformide edendamiseks soovitati president Junckeri 2017. aasta kõnes olukorrast Euroopa Liidus ning aruteludokumentides majandus- ja rahaliidu süvendamise ja liidu rahanduse tuleviku kohta lähtuda komisjoni struktuurireformi tugiprogrammist ja tehti sihtotstarbelise vahendi – reformitoetusvahendi – ettepanek, et anda liikmesriikidele reformide elluviimiseks finantsstiimuleid.

Rõhutati, et euroalaga ühinemist ettevalmistavatele liikmesriikidele on sama oluline suurema lähenemise saavutamine ja liikumine vastupidavate majandusstruktuuride poole.

Neid poliitilisi suuniseid kajastas komisjoni teatis uute liidu raamistikku kuuluvate stabiilse euroala eelarveliste toetusvahendite kohta (6. detsember 2017). Selles tehti ettepanek luua 2020. aasta järgsesse mitmeaastasest finantsraamistikku¹ kuuluv uus reformitoetusvahend, et toetada Euroopa poolaasta kontekstis kindlaks määratud reformide elluviimist, ja struktuurireformi tugiprogrammi järelprogramm, mis hõlmaks ka sihtotstarbelist lähenemisrahastut, et toetada euroalaga liitumise ettevalmistamist. Komisjoni teatis² uue tänapäevase 2020. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku kohta, mis eelnes riigijuhtide mitteametlikule kohtumisele 23. veebruaril 2018, kinnitas seda kavatsust, kuna selles teatati, et reformitoetusvahend ja lähenemisrahastu peaksid pakkuma tugevat toetust ja stiimuleid ulatuslikele reformidele kõikjal liikmesriikides. Selles märgiti ka, et kõigile vahenditele nähakse ette eelarverida, mille maht seitsmeaastase perioodi kestel on vähemalt 25 miljardit eurot.

Seda valikut kinnitas komisjoni 2. mai 2018. aasta teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Tänapäevane eelarve liidu jaoks, mis hoiab, kaitseb ja avardeb võimalusi. Uus mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027“³. See oli märk uuest, tugevast reformide tugiprogrammist, mis pakub tehnilist ja rahalist toetust reformide elluviimiseks riiklikul tasandil ja mille üldeelarve on 25 miljardit eurot. Uus programm on määruses (EL) XXX/xxx (uus ühissätete määrus)⁴ käsitletud tulevastest liidu fondidest eraldiseisev, kuid täiendab neid.

Sellest lähtuvalt teeb komisjon ettepaneku uue reformide tugiprogrammi (edaspidi „programm“) kohta, mis sisaldab kolme eraldiseisvat vahendit, mis täiendavad üksteist: i) reformitoetusvahend, mis kujutab endast rahalise toetuse vahendit; ii) tehnilise toetuse vahend, mis kujutab endast struktuurireformi tugiprogrammi järelprogrammi, ja iii) lähenemisrahastu, mis pakub spetsiifilist ja sihipärast toetust euroalaväliste liikmesriikidele. Programmi eesmärk on seega toetada liikmesriikide valitsusi ja avaliku sektori asutusi majanduskasvu tagavate struktuurireformide kavandamisel ja elluviimisel, kui nad taotleavad tehnilist abi või esitavad reformikohustuste ettepanekud. Programm peaks aitama saavutada üldist eesmärki, milleks on ühtekuuluvuse, konkurentsivõime, tootlikkuse, majanduskasvu ja

¹ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule ja Euroopa Keskpangale „Uued liidu raamistikku kuuluvad stabiilse euroala eelarvelised toetusvahendid“ (COM(2017) 822 final).

² Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule ja nõukogule „Uus tänapäevane mitmeaastane finantsraamistik Euroopa Liidu jaoks, mis võimaldab tõhusalt saavutada tema prioriteete ka pärast 2020. aastat“ (COM(2018) 98 final).

³ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Tänapäevane eelarve liidu jaoks, mis hoiab, kaitseb ja avardeb võimalusi“ (SWD(2018) 171 final).

⁴ ELT C , , lk .

tööhõive suurendamine. Sellel võib olla positiivne mõju ka Euroopa sotsiaalõiguste samba eesmärkide saavutamisele. Sel põhjusel peaks see pakkuma struktuurilist laadi reformide elluviimiseks piisavalt finantsstiimuleid ja tehnilist toetust, et parandada liikmesriikide haldussuutlikkust seoses institutsioonide, juhtimise, avaliku sektori asutuste ning majandus- ja sotsiaalsektori probleemidega.

Seda eesmärki silmas pidades pakutakse sihipärast tehnilist toetust ja finantsstiimuleid kõigile liikmesriikidele ja lähenemisrahastust ka liikmesriikidele, kelle väering ei ole euro ja kes on astunud tõendatavaid samme ühisraha kasutuselevõtmiseks teatava ajavahemiku jooksul.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Programm on kooskõlas kehtivate poliitikameetmetega, mida rakendatakse liidu fondide ja liidu muude programmide raames. Lisaks toetub programm struktuurireformi tugiprogrammi raames seni saadud kogemustele.

Kehtiva mitmeaastase finantsraamistiku ja kehtivate valdkondlike õigusaktide kohaselt on liidu tasandil struktuurireformide elluviimise toetamiseks kättesaadavad mitmed vahendid. Poliitika poolel aitavad liidu poolt Euroopa poolaasta raames esitatavad poliitilised soovitused määrata kindlaks reformiprioriteedid ja jõuda nendes liikmesriikidega poliitilisele kokkuleppele. Lisaks pakub struktuurireformi tugiprogramm liikmesriikidele tehnilist toetust struktuurireformide ettevalmistamisel, kavandamisel ja elluviimisel ning liidu fondide programmidest rahastatakse investeerimisprojektidega seotud elemente poliitikavaldkondades, millega liidu fondid tegelevad. Liidu fondide õigusraamistiku kohaselt peab rahastamine olema temaatiliselt koondatud ja selles on sätestatud mitu tingimust, mis peavad olema enne väljamaksete tegemist täidetud. Kuigi eeldatakse, et uues mitmeaastases finantsraamistikus on liidu fondid ja Euroopa poolaasta veelgi tugevamalt seotud, ja kuigi kõnealused liidu fondide raames võetavad meetmed on olulised ühtekuuluvuspoliitika eesmärkide saavutamiseks ja nende fondide tulemuslikkuse tagamiseks, ei pruugi neist piisata selleks, et kõrvaldada liikmesriikides struktuurireformide kiiremat elluviimist takistavad tegurid.

Reformitoetusvahend

Programm, mis kujutab endast liikmesriikidele rahalise toetuse andmise vahendit, pakub finantsstiimuleid liikmesriikides reformide elluviimiseks, tagades samal ajal kooskõlas liidu muude olemasolevate programmide raames rahastatud meetmetega. Seni on vahendid selliste investeerimisega seotud meetmete rakendamise toetamiseks, mis on seotud liikmesriikide struktuurireformidega, olnud kättesaadavad peamiselt liidu fondide kaudu. Kuigi liidu fondid võivad pakkuda toetust mõne ühtekuuluvuspoliitika seisukohast olulise struktuurilise probleemi investeerimiskomponentidele, ei ole nad mõeldud selliste struktuurireformide kavandamise ja elluviimise edendamiseks, mille käigus tegeletakse täies ulatuses kõigi poliitikavaldkondade probleemidega, mis on kindlaks tehtud Euroopa poolaasta raames. Peale selle ei saa liidu fondidest rahastada reforme, mis on puhtalt õiguslikku laadi ja millel ei ole elluviimis- ega investeerimiskulusid.

Liikmesriikide paljusid struktuurilisi probleeme ei saa lahendada ainult investeeringute või programmi range tehnilise rakendamisega; need võivad eeldada keerukat poliitikameetmete ja õigusaktide kombinatsiooni, investeeringuid ning institutsioonide ja süsteemide juhtimise täiustamist. Struktuurireformidega võivad lühikeses perspektiivis kaasneda ka suured poliitilised kulud, mis võivad reformide rakendamist takistada või aeglustada. Finantsstiimulid liidu eelarvest võivad aidata selliseid takistusi ületada ja koos tehnilise

toetusega või üksi tagada poliitilise vastutuse reformide eest. Sügavam dialoog komisjoni ja pädevate riiklike ametiasutuste vahel võib julgustada liikmesriike kavandama põhjaliku reformipaketi ja seda rakendama.

Reformide tugiprogramm, mis kujutab endast rahalise toetuse andmise vahendit, võimaldab selliseid finantsstiimuleid pakkuda ja on seega kooskõlas liidu muude rahastamisprogrammide meetmetega.

Tehnilise toetuse vahend

Programm kui tehnilise toetuse andmise vahend võimaldab komisjonil toetada liikmesriikide ametiasutusi reformide kavandamisel vastavalt nende prioriteetidele ja suurendada nende suutlikkust reformipoliitika ja strateegiate kujundamisel ja rakendamisel; kasuks tulevad ka head tavad ja teiste kogemused. Tehnilise toetuse vahend toetub struktuurireformi tugiprogrammi edule; seni on nõudlus struktuurireformi tugiprogrammi vahendite järele olnud kahes valikuvoorus neli (2017. aastal) ja viis (2018. aastal) korda suurem kui selle olemasolev aastaeelarve. See vahend keskendub vajadusepõhisele toetusele ja oskusteabele kohapeal tagamaks, et liikmesriikidel on reformide elluviimiseks vajalik institutsiooniline ja haldussuutlikkus. Sel põhjusel on eesmärgiks pakkuda taotluse esitanud liikmesriigi ametiasutustele toetust kogu reformiprotsessi jooksul või protsessi kindlaks määratud etappides või eri etappides. Programmi kuuluv tehnilise toetuse vahend, mis on olemasoleva struktuurireformi tugiprogrammi jätk, on liidu muude rahastamisprogrammide raames kättesaadavate suutlikkuse suurendamise ja tehnilise toetuse vahenditega kooskõlas, sidus ja täiendab neid. Tehniline toetus suurendab olemasoleva, liidu mitmesugustest valdkondlikest programmidest antava abi ning liidu fondide raames rakendatavate meetmete väärtust, kuna annab riigipõhise mõõtmise, toetades kooskõlas liidu peamiste poliitikaeesmärkidega liikmesriikides rakendatavaid olulisimaid meetmeid.

Lähenemisrahastu

Programmi lähenemisrahastu, mis aitab valmistada ette euroalaga liitumist, võimaldab komisjonil vastata struktuurireforme ellu viima hakkavate euroalaväliste liikmesriikide erivajadustele, pakkudes lisavahendeid, et suurendada nende majanduse ja sotsiaalstruktuuride vastupanuvõimet šokkide suhtes ja valmistada neid euroalaga ühinemiseks paremini ette. Lähenemisrahastu on täienduseks reformitoetusvahendile, mis on kättesaadav kõigile liikmesriikidele. Praegu ei ole vahendeid, mis pakuksid otseseid finantsstiimuleid struktuurireformide elluviimiseks kõigis liikmesriikides, rääkimata euroalavälistes liikmesriikides. Euroalavälsed liikmesriigid saavad kasutada liidu fonde, kuid need ei ole mõeldud selliste oluliste struktuurireformide jaoks, mis parandaksid majanduslikku vastupanuvõimet ja seega aitaksid liikmesriikidel valmistuda põhjalikult tulevikus euroalaga liitumiseks. Kuna reformide tugiprogrammi kaudu pakutakse sihipärast toetust euroalavälistele liikmesriikidele, kes on astunud tõendatavaid samme ühisraha kasutuselevõtmiseks teatava ajavahemiku jooksul, peaks see kiirendama nendes liikmesriikides lähenemisprotsessi ning aitama seega täita lähenemiskriteeriume ja parandama euroala kui terviku vastupanuvõimet.

Mis puudutab kooskõla muude õigusnormide ja tegevuspõhimõtetega, siis programm aitab luua vastastikust täiendavust, sünergiat, ühtsust ja kooskõla muude liidu programmide ja tegevuspõhimõtetega piirkondlikul, riiklikul, liidu ja rahvusvahelisel tasandil, eelkõige täiendades Euroopa poolaasta raames antavaid poliitikasuuniseid ja aidates mõjutada liidu vahendite kasutamist.

Komisjon tagab, et meetmed, mille rakendamiseks programmi alusel on tehtud ettepanek, täiendavad muid liidu programme ja fonde (eelkõige liidu fonde) ja ei kattu nendega, lähtudes selgetest piiridest. Lisaks tagatakse ka edaspidi kõigi kolme vahendi ning muude liidu programmide ja liidu fondide koordineerimine komisjonisisese töökorra raames eri vahendite juhtimise kaudu. See saavutatakse eelkõige juba olemasoleva koordineerimismehhanismi abil, millesse on kaasatud komisjoni asjaomaste talituste esindajad. Liikmesriikidele toetuse andmise otsustes võetakse muu hulgas arvesse liidu fondidest ja programmidest rahastatavaid olemasolevaid tegevusi ja meetmeid. Koordineerimismehhanismi tugevdatakse, et kajastada suuremat vajadust mitmete mitmeaastase finantsraamistiku alla kuuluvate programmide vastastikuse täiendavuse, sünergia, ühtsuse ja kooskõla järele, seda eelkõige ühelt poolt selleks, et viia ellu eelarve jagatud täitmise alla kuuluvate liidu fondide programmitöö protsess, ja teiselt poolt selleks, et reformid valitaks programmi raames selliselt, et maksimeeritaks liidu meetmete ja ressursside tõhusust ja tulemuslikkust.

Mis puudutab finantsstiimuleid, siis täiendavuse tagamiseks ja selliste reformide toetamise vältimiseks, mis oleks igal juhul ellu viidud, on oluline asjaolu, et programmist rahalist toetust saavad reformid määratakse kindlaks olemasoleva Euroopa poolaasta protsessi raames. Lisakaitset pakub nende reformide elluviimise jälgimine Euroopa poolaasta raames.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Ettepaneku ja liidu muu poliitika, nagu see, mida viiakse ellu Euroopa poolaasta raames ja mis keskendub nn positiivsele kolmnurgale, mille moodustavad investeringute hoogustamine, struktuurireformide elluviimine ja eelarvepoliitika usaldusvärsuse tagamine, vahel on kooskõla, täiendavus ja sünergia. Lisaks tugineb programm ettepanekutele, mis tehti aruteludokumendis majandus- ja rahaliidu süvendamise kohta,⁵ ja on kooskõlas 2017. aasta kõnega olukorrast Euroopa Liidus (ja sellele lisatud kavatsusavaldusega), mille president Juncker pidas 13. septembril 2017 Euroopa Parlamendis ja milles käsitleti majandus- ja rahaliidu süvendamise ettepanekuid. Ettepanek võib aidata saavutada ka Euroopa sotsiaaloiguste samba eesmärgi.

Komisjon pakkus reformitoetusvahendi ja lähenemisrahastu välja uute eelarveliste toetusvahenditena oma 6. detsembri 2017. aasta teatises⁶ ning majandus- ja rahaliidu süvendamise algatuste paketi osana.

Programm on tulemuslik viis pakkuda liikmesriikidele finants- ja tehniliste vahendite abil toetust, et viia ellu struktuurireforme, mis võivad omakorda toetada liidu muu poliitika elluviimist. Reformiprotsess on keerukas, sageli poliitiliselt kulukas, eeldab samaaegselt oskusteavet eri valdkondadest ning sellel võib olla piiriülene mõju. Programmi raames pakutav liidu toetus peaks aitama parandada liikmesriikide võimet viia mitmesugustes poliitikavaldkondades ellu põhjalikke majanduskasvu toetavaid reforme, millel on kogu liidule ülekanduv positiivne mõju.

Kooskõla ja sidusust liidu muu poliitikaga taotletakse ühest küljest asjakohaste õigusaktetega, milles käsitletakse täiendavat rahastamist ja mis sisalduvad mitmesugustes õigusaktides liidu programmide ja fondide asutamise kohta, ning teisest küljest selliste talituste parema sisemise koordineerimisega, kes on seotud liidu poliitikaga, millel on üksteist täiendavad aspektid, et

⁵ 31. mai 2017. aasta aruteludokument majandus- ja rahaliidu süvendamise kohta (COM(2017) 291).

⁶ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule ja Euroopa Keskpankale „Uued liidu raamistikku kuuluvad stabiilse euroala eelarvelised toetusvahendid“ (COM(2017) 822 final).

luua sünergiat ja üksteist tugevdada. Lisaks toetub programm struktuurireformi tugiprogrammi raames seni saadud kogemustele.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Ettepanek põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 175 kolmandal lõigul ja artikli 197 lõikel 2.

ELi toimimise lepingu artikli 175 kolmanda lõiguga on nähtud ette, et kui fondidevälised erimeetmed osutuvad vajalikuks, võivad Euroopa Parlament ja nõukogu sellised meetmed vastu võtta, ilma et see piiraks liidu muu poliitika raames otsustatud abinõude kohaldamist, tehes otsuse seadusandliku tavamenetluse kohaselt pärast konsulteerimist Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ning Regioonide Komiteega.

ELi toimimise lepingu artikli 197 lõikes 2 on sätestatud, et liit võib toetada liikmesriikide jõupingutusi parandada oma haldussuutlikkust liidu õiguse rakendamisel, muu hulgas informatsiooni vahetamise hõlbustamise ning koolitusprogrammide toetamise kaudu. Ükski liikmesriik pole kohustatud sellist toetust kasutama. Euroopa Parlament ja nõukogu kehtestavad seadusandliku tavamenetluse kohaselt selleks vajalikud meetmed, ilma et see kohustaks liikmesriike oma õigus- ja haldusnorme ühtlustama.

ELi toimimise lepingu artikleid 175 ja 197 silmas pidades peaks programm aitama suurendada ühtekuuluvust, konkurentsivõimet, tootlikkust, majanduskasvu ja tööhõivet ja võib anda otsustava panuse, et i) viia lõpule struktuurilist laadi reformid, mille eesmärk on parandada riikide majanduse tulemusi ja edendada liikmesriikides vastupanuvõimelisi majandus- ja sotsiaalstruktuure; ii) parandada liikmesriikide haldussuutlikkust seoses institutsioonide, juhtimise, avaliku sektori asutuste ning majandus- ja sotsiaalsektori probleemidega ja iii) viia lõpule struktuurilist laadi reformid, millega edendatakse vastupanuvõimelisi majandus- ja sotsiaalstruktuure, ning suurendada euroalaga liitumise ettevalmistamise toetamise eesmärgil haldussuutlikkust liikmesriikides, kelle vääring ei ole euro ning kes on selgelt väljendanud oma pühendumust ühisraha kasutuselevõtmisele ja astunud tõendatavaid samme selle tegemiseks teatava ajavahemiku jooksul.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Välja pakutud meetmete rahastamine kavandatud programmi kaudu vastab Euroopa lisaväärtuse ja subsidiaarsuse põhimõttele. Liidu eelarvest rahastamisel keskendutakse meetmetele, mille eesmärgi ei saa liikmesriigid üksi piisaval määral saavutada („vajalikkuse hindamine“) ning mille puhul liidu sekkumine võib tuua lisaväärtust võrreldes ainult liikmesriikide tegevusega.

Programmi üldine eesmärk on edendada ühtekuuluvust, konkurentsivõimet, tootlikkust, majanduskasvu ja töökohtade loomist. Sel põhjusel peaks see pakkuma finantsstiimuleid struktuurilist laadi probleemide lahendamiseks ja aitama suurendada liikmesriikides institutsioonide ning majandus- ja sotsiaalsektori haldussuutlikkust.

Programmi aluseks oleva loogika kohaselt on selles osalemine vabatahtlik. Seepärast otsustab iga liikmesriik ise, kas liidu tasandi meede on vajalik, võttes arvesse riiklikul, piirkondlikul

või kohalikul tasandil olemasolevaid võimalusi. Reformide elluviimine kuulub riikide pädevusse ja liikmesriigid on reformitoetusvahendiga seotud kogu protsessi kestel.

Struktuurireformide elluviimine on liidu ja euroala ühistes huvides, sest reformid aitavad suurendada nii asjaomaste riikide kui ka liidu ja euroala kui terviku majanduse vastupanuvõimet.

Mis puudutab reformitoetusvahendit, siis programm on otsene vastus sellele, et liikmesriikides on struktuurireformide elluviimine olnud nõrk ja ebaühtlane, eelkõige Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud probleemide puhul. Selles kontekstis on komisjonil parimad võimalused liidu tasandil algatuste tegemiseks, sest tal on põhjalikud riigipõhised teadmised liikmesriikides reformide elluviimise kohta ja asjatundlikkus, et teha koos asjaomaste liikmesriikidega kindlaks lahendamist vajavad olulised probleemid. Komisjoni ja liikmesriikide vaheline kokkulepe reformipakettide kohta (mis kinnitatakse asjakohases rakendusaktis) tagab riikide vastutuse, sest algse ettepaneku reformikohustuste kohta teeb asjaomane liikmesriik ja see on riiklik, riigipõhine algatus. See eeldab ka pidevat poliitilist dialoogi komisjoni ja asjaomase liikmesriigi vahel. Asjaolu, et vahendi kasutusaeg vastab kogu järgmise mitmeaastase finantsraamistiku pikkusele, tagab reformimisel järjepidevuse, nii et liikmesriigid saavad ise otsustada, millal on sobiv aeg rahalist toetust taotleda.

Mis puudutab tehnilise toetuse vahendit (struktuurireformi tugiprogrammi jätk), siis komisjonil on ainulaadne positsioon liidu tasandil meetmete võtmiseks. Ta on struktuurireformi tugiprogrammi loomise järel loonud kogu liitu hõlmava oskusteabe andmebaasi (ja seega juba kasutab seda); see on parim koht parimate tavade jagamise võimaldamiseks ning see võib luua sünergiat, et tegeleda reformipüüdlustega mitmes liikmesriigis ja mitut riiki puudutavate probleemidega. Komisjoni pakutava toetuse koordineerimine tagab samal ajal oskusteabe laiaulatusliku pakkumise, heade tavade jagamise ja toetuse reformiprotsessi eri etappides. Liikmesriikide vahel sünergiat luues annab liidu tasandi meede panuse piiriüleste või kogu liitu puudutavate probleemide lahendamiseks.

Lähenemisrahastu eesmärk on suurendada euroalaväliste riikide majanduse vastupanuvõimet tegeliku lähenemise edendamise kaudu. Viimane on äärmiselt oluline nii nendele liikmesriikide kui ka liidu kui terviku jõukuse seisukohast ning eelkõige sujuvaks liitumiseks euroalaga ja selle sujuvaks toimimiseks. Lisaks pakub vahend sihipärast tehnilist toetust haldussuutlikkuse suurendamiseks euroalaga liitumise ettevalmistamisel. Selle eesmärgi saavutamiseks on järelikult vaja liidu tasandi meetet.

Neid eesmärke – eelkõige struktuurilist laadi reformiprobleemide lahendamine –, mis aitavad tugevdada asjaomase majanduse, liidu ja euroala vastupanuvõimet ning liikmesriikide haldussuutlikkust, ei saa liikmesriigid üksi piisaval määral saavutada, liidu sekkumine võib aga tuua lisaväärtust, kui liit loob programmi, mille kaudu pakutakse liidus struktuurireformide kavandamiseks ja elluviimiseks finantsstiimuleid ja tehnilist toetust.

- **Proportsionaalsus**

Ettepanek on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega, kuna see ei lähe kaugemale, kui on vaja Euroopa tasandil kindlaks määratud eesmärkide täitmiseks. Toetus, mida pakutakse kolmest kõnealusest vahendist, mis moodustavad 2021.–2027. aasta programmi, põhineb liikmesriigi vabatahtlikult esitataval taotlusel. Programmi vabatahtlikkus ja kogu protsessi jooksul tehtava koostöö konsensuslik laad kujutavad endast lisatagatist, et proportsionaalsuse põhimõtet järgitakse ja et liikmesriikide ja komisjoni vahel luuakse vastastikune usaldus ja koostöö.

- **Vahendi valik**

Eespool kirjeldatud eesmärgid ei saa saavutada õigusaktide ühtlustamise või liikmesriikide vabatahtlike meetmetega. Need on võimalik saavutada ainult määrusega.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Ettepanekud reformitoetusvahendi ja lähenemisraha kohta on uued ja seetõttu ei ole nende puhul veel järelhindamist või toimivuse kontrolli tehtud.

Tehnilise toetuse vahend on jätkuks olemasolevale, 2017.–2020. aasta struktuurireformi tugiprogrammile, mis põhineb 20. mail 2017 jõustunud määrusel (EL) 2017/825⁷. Struktuurireformi tugiprogrammi rakendamine algas 2017. aasta tööprogrammi⁸ vastuvõtmisega 2017. aasta septembris ja jätkus 2018. aasta märtsis 2018. aasta tööprogrammi⁹ vastuvõtmisega. Määruse (EL) 2017/825 artikli 16 kohaselt esitab komisjon 2019. aasta keskpaigaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule iga-aastase seirearuande programmi elluviimise kohta ja sõltumatu hindamise aruande.

Kuigi õiguslikust seisukohast on ametlikuks hindamiseks liiga vara, on olemas mõningad tõendid varasemast tehnilise toetuse pakkumisest struktuurireformidele, eelkõige Kreekas Kreeka rakkerühma raames.

Kreeka rakkerühm

Komisjoni talituste poolt ja Kreeka rakkerühma koordineerimisel Kreekale struktuurireformideks antud tehnilise toetuse kohta tehti nii sise- kui ka välishindamine, mis andis programmi kavandamiseks kasulikku teavet. Komisjon teeb praegu Kreekale antud tehnilise toetuse välist järelhindamist.

Kreeka rakkerühma raames antud tehnilise toetuse kohta tegi 2014. aasta juulis hindamise sõltumatu konsultatsioonifirma¹⁰. Hindamise käigus jõuti üldiselt järeldusele, et tehniline abi oli aidanud 2011.–2013. aastal viia Kreekas ellu reformiprogrammi maksuhalduse ja keske juhtimise valdkonnas. Järelduses tugineti hinnangule osutatud abi tulemuslikkuse, tõhususe, asjakohasuse ja jätkusuutlikkuse kohta ning seda kinnitasid suures osas enamiku kaasatud sidusrühmade vastused, milles märgiti, et kui Kreeka rakkerühm ei oleks tehnilist abi andnud, ei oleks reformid teoks saanud.

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2017. aasta määrus (EL) 2017/825, millega luuakse struktuurireformi tugiprogramm ajavahemikuks 2017–2020 ning muudetakse määrusi (EL) nr 1303/2013 ja (EL) nr 1305/2013 (ELT L 129, 19.5.2017, lk 1).

⁸ Komisjoni 2017. aasta rakendusotsuse C(2017)5780 final (2017. aasta tööprogrammi vastuvõtmise, struktuurireformi tugiprogrammi rahastamise ja otsuse C(2017)3093 kehtetuks tunnistamise kohta) lisa.

⁹ Komisjoni 2018. aasta rakendusotsuse C(2018) 1358 final (2017. aasta tööprogrammi vastuvõtmise ja struktuurireformi tugiprogrammi rahastamise kohta) lisa.

¹⁰ Alvarez & Marsal Taxand, Adam Smith International, VC/2014/0002 „Preliminary Evaluation of the Technical Assistance provided to Greece in 2011-2013 in the areas of Tax Administration and Central Administration Reform“, 2014.

Lisaks tegi Euroopa Kontrollikoda 2015. aastal tulemusauditi, et hinnata, kui tulemuslikult oli Kreeka rakkerühm hallanud Kreekale antud abi ja kas ta oli reformide elluviimise protsessi (piirdus majandusliku kohandamisprogrammiga) Kreekas andnud positiivse panuse. Kontrollikoda järeldas, et Kreeka rakkerühm oli üldiselt olnud oma mandaadi täitmisel edukas ning andnud asjakohast tehnilist toetust valdkondades, mis hõlmavad peaaegu kõiki avaliku poliitika osasid, mis oli laias laastus kooskõlas majandusliku kohandamisprogrammi tingimustega.

Kontrollikoda tegi kindlaks mõned puudused, eelkõige asjaolu, et ei ole spetsiaalset eelarvet ega terviklikku strateegiat ning et tulemusi ei jälgita süstemaatiliselt. Nende puudustega tegeleti hiljem struktuurireformi tugiteenistuse raames ja 2017.–2020. aasta struktuurireformi tugiprogrammi kavandamisel.

- **Struktuurireformi tugiprogrammi eelhindamine ja esimesed kogemused sellega**

Enne 2015. aasta novembri ettepanekut struktuurireformi tugiprogrammi kohta, millest sai määrus (EL) 2017/825, tegi komisjon eelhindamise, et hinnata reformide kavandamisel ja elluviimisel liidus tekkivaid raskusi ja probleeme, nende võimalikke lahendusi ning struktuurireformi tugiprogrammi eesmärgi ja võimalikke rakendusmehhanisme. Eelhindamise käigus jõuti järeldusele, et reformide puudulik elluviimine liikmesriikides vähendas liidu šokkidele reageerimise võimet ja eelkõige majandus- ja rahaliidu vastupanuvõimet, mida on vaja liikmesriikide vahel ja liikmesriikides ühiskonna sees toimuvaks lähenemiseks. Eelhindamise kohaselt on selliste probleemide peamiseks põhjuseks piiratud haldus- ja institutsiooniline suutlikkus ning liidu õigusaktide puudulik kohaldamine ja rakendamine.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Struktuurireformi tugiprogramm lisati parema õigusloome nõuete kohase avaliku konsultatsiooni eesmärgil ühtekuuluvuse valdkonda, mis hõlmas küsimusi järgmistes valdkondades: regionaalpoliitika, tööhõive ja sotsiaalküsimused, sotsiaalne kaasatus, kutseharidus ja -õpe, teadusuuringud ja innovatsioon, ettevõtlus ja tööstus, energia, õigusküsimused ja põhiõigused, ränne ja varjupaik, transport, maaelu areng, digitaalmajandus ja -ühiskond, kliimameetmed, merendus ja kalandus, struktuurireformid ja noored.

Asjakohases küsimustikus praegust struktuurireformi tugiprogrammi kui üht ühtekuuluvuse valdkonna rahastamisprogrammi sõnaselgelt ei mainitud; seepärast olid küsimused programmi kavandamise jaoks vähe olulised. Mõned avaliku konsultatsiooni tulemused (st vastused küsimustele, milles mainitakse konkreetselt liikmesriikides (struktuuri)reformide elluviimist) võivad aga siiski olla olulised.

Komisjon teatas seoses 6. detsembri 2017. aasta majandus- ja rahaliidu paketiga, milles käsitleti majandus- ja rahaliidu süvendamist, kavatsusest luua 2020. aasta järgseks perioodiks uus reformitoetusvahend, et toetada majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta raames kindlaks määratud riiklike reformide elluviimist, ja katsetapi algatamisest (ühissätete määruse¹¹ muutmise kaudu), et seda ideed juba praegusel programmitöö perioodil testida.

¹¹Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1303/2013 (millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks

Selles kontekstis otsustas komisjon korraldada igas liikmesriigis tehnilised seminarid. Seminaridel oli kaks eesmärki: teha kindlaks liikmesriikide seisukohad ja huvi reformitoetusvahendi katseetapi vastu ning koguda ideid tulevase reformitoetusvahendi ülesehituse ja selliste võimalike reformiliikide kohta, mille puhul seda vahendit võiks kasutada.

Liikmesriikidelt reformitoetusvahendi kohta saadud tagasidet käsitleti mõjuhinnangus kui konsultatsiooni sidusrühmadega.

- **Ekspertiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Ei kohaldata

- **Mõjuhinnang**

Käesolevale ettepanekule on lisatud mõjuhinnang. Mõju hindamise käigus vaadeldi võimalust, et praegused käimasolevad liidu programmid jätkuksid 2020. aastale järgneval ajavahemikul praegusel kujul. Kui Euroopa poolaasta protsess ei muutu, pakuks struktuurireformi tugiprogramm liikmesriikidele tehnilist abi ka edaspidi praegustest piiratud rahalistest vahenditest ja liidu fondid oleksid ainsad liidu investeerimisvahendid, mis pakuksid rahastamist mõnede struktuurireformide elluviimiseks ja aitaksid mõnedele reformidele kaasa liidu fondide ja Euroopa poolaasta vaheliste seoste kaudu.

Liidu tasandil olemasolevad vahendid ei ole suutnud pakkuda piisavalt stiimuleid struktuurireformide elluviimise ja nende tempo märkimisväärses kiirendamiseks. Seepärast ei ole nad suutnud vähendada haavatavust šokkide suhtes ning ei paku sihipäraselt toetust reformide elluviimiseks euroalavälistes liikmesriikides. Sellest tulenevalt pakub komisjon välja uue liidu tasandi vahendi, mis kujutab endast struktuurireformi tugiprogrammi jätku, ja lisab kavandatud reformitoetusvahendi kaudu finantsstiimuleid struktuurireformide elluviimise toetamiseks. Lisaks luuakse sihtotstarbeline vahend, mis keskendub reformidele euroalavälistes liikmesriikides, kes on astunud tõendatavaid samme ühisraha kasutuselevõtmiseks, ning mis pakub lisatoetust võimalikes tulevastes euroala liikmesriikides reformide elluviimiseks ja mitmekordistab positiivse mõju euroalavälistele liikmesriikidele ja euroalale tervikuna. Tõendatavad sammud on asjaomase liikmesriigi valitsuse poolt komisjonile saadetud ametlik kiri, milles väljendatakse selget pühendumust euroalaga liitumisele mõistliku ja kindlaks määratud ajavahemiku jooksul ning komisjoniga konsulteerimise järel esitatud usutav tähtaegadega teekaart selliste konkreetsete meetmete rakendamiseks, millega valmistatakse ette edukat liitumist euroalaga, sealhulgas sammud, millega tagatakse siseriiklike õigusaktide täielik kookõla liidu (sh pangandusliit) õiguse kohaste nõuetega.

Programmi mõju sõltub peamiselt reformidest, mille liikmesriigid reformitoetusvahendiga seoses välja pakuvad ja ellu viivad, või sellest, millist laadi toetust nad tehnilise toetuse vahendist taotleavad ja kasutavad.

Programm peaks olema kokkuvõttes kasulik liikmesriikide majandusele ja suurendama vastupanuvõimet šokkide suhtes ning sellel peaks olema teistele liikmesriikidele ülekanduv positiivne mõju. Seepärast eeldatakse, et see avaldab pikas perspektiivis positiivset mõju majanduskasvule kõikjal liidus ning parandab riikide eelarvepositsioone ja valitsemissektori

nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006) liikmesriikide struktuurireformide toetamise osas (COM/2017/0826 final – 2017/0336 (COD)).

võla ja SKP suhtarve. Programm peaks avaldama positiivset mõju tööhõivele ja stimuleerima kõikjal liidus töökohtade loomist. Selline mõju on võimalik saavutada näiteks tööturureformidega, eelkõige sellistega, mis parandavad tööjõu oskusi ja kvalifikatsiooni ning oskuste kohandamist vastavalt turule. Euroopa sotsiaalõiguste samba eesmärkide saavutamist edendades võib programmil olla positiivne mõju ka tulujaotusele, aktiivsele tööturupoliitikale, sotsiaalsele kaasatusele ja sotsiaalkaitsele. See võib toetada ka avaliku halduse reforme laiemalt ja võidelda maksudest kõrvalehoidumise ja korruptsiooniga, mis mõjutavad tõsiselt kodanikke ja ettevõtjaid ning kahjustavad head valitsemistava ja majanduslikku arengut.

Eeldatakse, et programmiga kaasnevad eelised, nagu väike halduskoormus. Rahaline toetus reformitoetusvahendist makstakse välja kuludega sidumata rahaliste vahendite kujul, minimeerides seega haldus- ja tehingukulud nii komisjoni kui ka liikmesriikide jaoks. Reformitoetusvahendiga seotud halduskoormuse minimeerimiseks ja lihtsustamise tagamiseks jälgitakse vahe-eesmärkide ja sihtide täitmist Euroopa poolaasta raames.

Kolme tehnilise toetuse vahendiga seotud haldusmenetlused jäävad väga lihtsaks; näiteks tehnilise toetuse vahendi puhul jääb taotluste esitamine lihtsaks ja nõutav teave piirdub miinimumiga.

Õiguskontrollikomitee vaatas esialgse mõjuhindangu läbi ning esitas 22. mail 2018 reservatsioonidega positiivse arvamuse¹². Õiguskontrollikomitee tõstatatud küsimusi käsitleti mõjuhindangut käsitleva komisjoni talituste töödokumendi läbi vaadatud versioonis. Selgitatud on reformitoetusvahendi jaotamisaluse põhjuseid ja sobivust (ka näitega). Veelgi selgitati reformitoetusvahendi kohaldamisala. Mõjuhindangut arendati edasi, et hinnata kaasrahastamist ja osalist eeljaotust kui alternatiivseid rakendusmehhanisme. Selgitati ka võimalikke mehhanismiga seotud riske (moraalirisk ja maht ning peatamise, tühistamise ja sissenõudmise menetlused). Pärast õiguskontrollikomitee arvamuse esitamist tehtud muudatusi käsitletakse üksikasjalikumalt mõjuhindangut käsitlevale komisjoni talituste töödokumendile lisatud spetsiifilises lisas.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Ettepanek ei ole seotud õigusloome kvaliteedi ja lihtsustamise algatusega ning sellega ei kaasne väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate ega muude sidusrühmade jaoks nõuete täitmise seotud kulusid. Programmi rakendatakse elektroonilise platvormi kaudu, mida saavad kasutada komisjoni talitused ja liikmesriigid.

- **Põhiõigused**

Ettepanekul on positiivne mõju liidu põhiõiguste kaitsele ja arengule, eeldusel, et liikmesriigid taotleavad ja saavad asjaomastes valdkondades abi. Näiteks võib toetus sellistes valdkondades nagu ränne, tööturg ja sotsiaalkindlustus, tervishoid, haridus, keskkond, omand, avalik haldus ja kohtusüsteem toetada liidu põhiõigusi, nagu väärikus, vabadus, võrdsus, solidaarsus, kodanike õigused ja õiglus.

¹² <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/?fuseaction=ia>

4. MÕJU EELARVELE

Programmi rakendamise rahastamispakett ajavahemikul 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2027 on 25 miljardit eurot (jooksevhindades).

Eespool osutatud summa orienteeriv jaotus on järgmine: i) kuni 22 miljardit eurot reformitoetusvahendile, ii) kuni 840 miljonit eurot tehnilise toetuse vahendile ja iii) kuni 2,16 miljardit eurot lähenemisrahastule, sellest omakorda kuni 2 miljardit eurot rahalise toetuse komponendile ja kuni 160 miljonit eurot tehnilise toetuse komponendile. Kui liikmesriik, kes vastab lähenemisrahastust toetuse saamise kriteeriumidele, ei ole 2023. aasta lõpuks astunud tõendatavaid samme ühisraha kasutuselevõtmiseks teatava ajavahemiku jooksul, kantakse temale lähenemisrahastu rahalise toetuse komponendi raames kättesaadav summa üle reformitoetusvahendisse. Komisjon võtab selle kohta vastu otsuse pärast asjaomase liikmesriigi seisukoha ärakuulamist.

Finantsselgituses on esitatud rahastamispaketi kohta asjakohased selgitused.

5. MUU TEAVE

• Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord

Selleks et jälgida programmi tulemusi määruse artiklis 6 kindlaks tehtud eesmärkide saavutamisel, on kindlaks määratud mõned peamised tulemusnäitajaid, mida hakatakse perioodiliselt koguma. Selleks et koguda asjakohaseid üksikandmeid, mis summeeritakse programmi tasandil, on näitajad kindlaks määratud individuaalsete toetusmeetmete tasandil ning komisjon kogub andmeid jälgimiseks ette nähtud spetsiaalse vahendi abil liikmesriikide ja poliitikavaldkondade kaupa.

Mis puudutab rahalisi toetusi (eraldatakse reformitoetusvahendist ja lähenemisrahastu rahalise toetuse komponendist), siis igas liikmesriikidega kokku lepitud reformikohustuste kavas määratakse kindlaks konkreetsed väljund-, tulemus- ja mõjunäitajad ning vahe-eesmärkide ja sihtide täitmine seatakse rahalise toetuse saamise tingimuseks. Sel eesmärgil lisavad liikmesriigid iga-aastastesse eduaruannetesse tõendid vahe-eesmärkide ja sihtide täitmisel tehtud edusammude kohta ning annavad komisjonile juurdepääsu alusandmetele ja asjakohasel juhul ka administratiivandmetele.

Mis puudutab tehnilise toetuse vahendit, siis lõppsihtide saavutamisel tehtud edusammude jälgimiseks ja elluviidud reformide mõju hindamiseks määratakse konkreetsete projektide jaoks kindlaks konkreetsed tulemus- ja mõjunäitajad ning nende lähteväärtused ja sihid. Neid näitajaid kasutatakse ka lähenemisrahastu tehnilise toetuse komponendi puhul.

Iga vahendi puhul tehakse vahehindamine ja järeelhindamine, et hinnata kõigi kolme vahendi tulemuslikkust, tõhusust, asjakohasust, sidusust ja ELi lisaväärtust, ning tulemused summeeritakse, et saada kogu programmist valdkondadeülene hinnang. Hindamine toimub kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe¹³ lõigetega 22 ja 23; kolm institutsiooni kinnitasid selles kokkuleppes, et kehtivate õigusaktide ja poliitika hindamine peaks olema võimalike edasiste meetmete mõju hindamise aluseks. Hindamine hõlmab saadud kogemusi, et määrata kindlaks puudused ja/või probleemid või võimalused

¹³Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel 13. aprillil 2016 sõlmitud institutsioonidevaheline parema õigusloome kokkulepe (ELT L 123, 12.5.2016, lk 1).

meetmete või nende tulemuste parandamiseks ning aidata maksimeerida nende kasutamist ja mõju.

Hindamised toimuvad piisavalt aegsasti, et nende tulemusi saaks kasutada otsustamisprotsessis.

Programmi vahehindamine toimub siis, kui programmi rakendamise kohta on saanud kättesaadavaks piisavalt teavet, ent mitte hiljem kui neli aastat pärast programmi rakendamise algust.

Programmi rakendamise lõpus, ent mitte hiljem kui neli aastat pärast määruse kohaldamise perioodi lõppu teeb komisjon programmi lõpphindamise.

Komisjon edastab hindamiste tulemused koos oma tähelepanekutega Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele.

- **Selgitavad dokumendid (direktiivide puhul)**

Ei kohaldata

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Reformide tugiprogramm koosneb kolmest eraldiseisvast ja üksteist täiendavast vahendist: a) reformitoetusvahend, millest antakse liikmesriikidele finantsstiimuleid Euroopa poolaasta raames kindlaks määratud struktuurireformide elluviimiseks (*II peatükk*); b) tehnilise toetuse vahend, mille kaudu toetatakse tehniliste meetmetega liikmesriike institutsiooniliste, halduslike ja majanduskasvu tagavate struktuurireformide elluviimisel (*III peatükk*), ja c) lähenemisrahastu euroalaga ühinemise toetamiseks, millest pakutakse lisatoetust – nii tehnilist kui ka rahalist – liikmesriikidele, kelle vääring ei ole euro ja kes on astunud tõendatavaid samme ühisraha kasutuselevõtmiseks teatava ajavahemiku jooksul (*IV peatükk*) (artikkel 3).

Programmi üldine eesmärk on suurendada ühtekuuluvust, konkurentsivõimet, tootlikkust, majanduskasvu ja tööhõivet. Sel põhjusel peaks see pakkuma finantsstiimuleid struktuurilist laadi probleemide lahendamiseks ja aitama suurendada liikmesriikides institutsioonide ning majandus- ja sotsiaalsektori haldussuutlikkust (artikkel 4).

Programmi igale vahendile seatakse erieesmärgid (artikkel 5). Reformitoetusvahendi puhul peaksid need koosnema reformikohustuste täitmisega seotud konkreetsete vahe-eesmärkide ja sihtide saavutamisest, mis käivitaks finantsstiimulite andmise. Tehnilise toetuse vahendi puhul peaksid need koosnema sellest, et toetatakse jõupingutusi, mida riiklikud ametiasutused teevad, et suurendada oma haldussuutlikkust reformide kavandamisel, väljatöötamisel ja elluviimisel, muu hulgas heade tavade vahetamise, sobivate protsesside ja meetodite ning tulemuslikuma ja tõhusama personalijuhtimise kaudu. Nende eesmärkide poole tuleks püüelda kõigis liikmesriikides, sealhulgas lähenemisrahastu kontekstis ka liikmesriikides, kelle vääring ei ole euro ning kes on selgelt väljendanud oma pühendumust ühisraha kasutuselevõtmisele ja astunud tõendatavaid samme selle tegemiseks teatava ajavahemiku jooksul.

Kolme vahendi kohaldamisalasse kuuluvad mitmesugused poliitikavaldkonnad, sealhulgas valdkonnad, mis on seotud avaliku sektori finantsjuhtimise ja varade valitsemise, institutsiooniliste ja haldusreformide, ettevõtluskeskkonna, toote-, teenuse- ja tööturgude, hariduse ja koolituse, kestliku arengu, rahvatervise, hariduse ja finantssektoriga (artikkel 6).

Programmi rakendamise üldine rahastamispakett ajavahemikul 2021–2027 on 25 miljardit eurot; selle summa orienteeriv jaotus kolme vahendi vahel on järgmine: 22 miljardit eurot reformitoetusvahendile, 840 miljonit eurot tehnilise toetuse vahendile ja 2,16 miljardit eurot lähenemisrahastule. Kooskõlas määruse (EL) [uus ühissätete määrus]¹⁴ sätetega võib liikmesriik taotleda, et kuni 5 % Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF), Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+), Ühtekuuluvusfondi või Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi (EMKF)¹⁵ rahalistest eraldistest kantakse üle kõnealusesse programmi. Ülekantud vahendeid tuleb kasutada vastavalt kõnealuse programmi eeskirjadele ja asjaomase liikmesriigi toetuseks (artikkel 7).

Komisjoni ettepanekutes 2021.–2027. aasta mitmeaastase finantsraamistiku kohta on kehtestatud kõigi ELi programmide jaoks kõrgem kliimameetmete integreerimise eesmärk ja üldiseks sihiks on, et kliimaeesmärkide saavutamisele oleks suunatud 25 % ELi kulutustest. Kõnealuse programmi panust selle üldise eesmärgi saavutamisse jälgitakse ELi kliimamarkerite süsteemi kaudu sobival üksikasjalikkuse tasemel, muu hulgas kasutades täpsemaid meetodeid, kui need on olemas. Komisjon esitab ka edaspidi igal aastal teavet kulukohustuste assigneeringute kohta aastaeelarve projekti kontekstis.

Selleks et toetada programmi potentsiaali täielikku ärakasutamist kliimaeesmärkide saavutamisel, proovib komisjon teha asjakohased meetmed kindlaks programmi ettevalmistamise, rakendamise, läbivaatamise ja hindamise protsesside jooksul.

Reformitoetusvahend

Reformitoetusvahendist rahastamise saamise kriteeriumidele vastavad struktuurireformid hõlmavad reforme, mille eesmärk on majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta raames, sealhulgas riigipõhistes soovitustes kindlaks tehtud probleemide lahendamine (artikkel 8).

Iga liikmesriigi jaoks määratakse kindlaks maksimumsumma. Need summad tuleks arvutada liikmesriikide rahvaarvu põhjal (artikkel 9). Reformitoetusvahendist liikmesriikidele rahaliste vahendite eraldamine toimub mitmes etapis. Esimese, 20 kuud kestva etapi jooksul tehakse liikmesriikidele kättesaadavaks pool (11 miljardit eurot) kogu reformitoetusvahendi rahastamispaketist ja selle aja jooksul võib neile eraldada nende jaoks ettenähtud maksimumsumma, juhul kui nad esitavad ettepanekuid reformikohustuste kohta. Järgmises etapis (teine etapp), mis kestab kuni programmi lõpuni, võtab komisjon kasutusele perioodiliste taotlusvoorude süsteemi, et eraldada teine pool (11 miljardit eurot) kogu rahastamispaketist ja eelmises etapis kasutamata jäänud summad. Teise etapi igas taotlusvoorus kutsutakse kõiki liikmesriike samaaegselt reformiettepanekuid esitama ja nende ettepanekute põhjal võib neile eraldada maksimaalse võimaliku toetussumma.

Oluline on kohe alguses rõhutada, et esimene taotlusvoor, mille komisjon korraldab teises etapis, hõlmab vahendi kogu rahastamispaketi ülejäänud osale (st 11 miljardit eurot) vastavat summat ja esimeses etapis kasutamata jäänud summasid. Komisjon korraldab lisataotlusvoore ainult juhul, kui kogu rahastamispaketti ei ole täielikult ära kasutatud. Selleks peaks komisjon võtma vastu ja avaldama korraldatavate lisataotlusvoorude esialgse ajakava ning märkima iga vooru puhul summa, mis on kogu rahastamispaketist järele jäänud ja mis selles voorus

¹⁴ELT C , , lk .

¹⁵ELT C , , lk .

saadaval on (artikkel 10). Selline lähenemisviis vastab vajadusele muuta taotlusvoorude arv ja aeg üldsusele läbipaistvaks.

Liikmesriik esitab reformikohustuste ettepaneku koos riikliku reformikavaga eraldi lisana. Selle lisa võib esitada koos riikliku reformikavaga või muul ajal.

Liikmesriigid peaksid reformid Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud probleemide põhjal ise kindlaks määrama ja pakkuma välja üksikasjalikud meetmed nende rakendamiseks, sealhulgas asjakohased vahe-eesmärgid ja sihid ning rakendamise ajakava, mille maksimumpikkus võib olla kolm aastat (artikkel 11). Reformikohustuste ettepanekut võib programmi kestuse jooksul muuta ainult üks kord ja muudatused on lubatud ainult juhul, kui need on põhjendatud objektiivsete asjaoludega (artikkel 13). Komisjon hindab liikmesriikide välja pakutud reformikohustuste laadi ja olulisust ning otsustab läbipaistvate kriteeriumide põhjal eraldatava summa. Komisjon peaks võtma arvesse liikmesriikide esitatud sisulist teavet ja hindama, i) kas liikmesriikide välja pakutud reformikohustused eeldatavasti lahendavad tulemuslikult Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud probleemid, ii) kas nad kujutavad endast põhjalikku reformipaketti, iii) kas nad parandavad eeldatavasti liikmesriigi majanduse tulemusi ja vastupanuvõimet ning iv) kas nende rakendamisel on liikmesriigis eeldatavasti püsiv mõju. Lisaks peaks komisjon hindama, v) kas liikmesriikide välja pakutud riigisisised meetmed, sealhulgas kavandatud vahe-eesmärgid ja sihid ning nendega seotud näitajad, tagavad eeldatavasti reformikohustuste tulemusliku rakendamise maksimaalselt kolme aasta jooksul (artikkel 11).

Nõukogu majanduspoliitika komitee, mis tegeleb Euroopa poolaastaga, võib esitada liikmesriikide esitatud reformikohustuste ettepanekute kohta arvamuse (artikkel 11). Liikmesriigi täidetavad reformikohustused määratakse kindlaks rakendusaktiga (komisjoni otsus) (artikkel 12). Asjakohased suunised on esitatud määruse lisas ja komisjon kasutab neid selleks, et hinnata läbipaistvalt ja õiglaselt liikmesriikide esitatud reformikohustuste ettepanekuid ja määrata kindlaks rahalise toetuse summa, mis on kooskõlas käesolevas määruses sätestatud eesmärkide ja muude asjakohaste nõuetega. Sel eesmärgil võetakse reformikohustuste ettepanekute hindamiseks kasutusele hindamissüsteem (artikkel 11 koostoimes II lisaga).

Asjaomased liikmesriigid annavad reformikohustuste täitmisel tehtud edusammude kohta korrapäraselt aru Euroopa poolaasta raames. Reformide lõpule viimisel tehtud edusammudest aruandmiseks tuleb kasutada ka riiklikke reformikavasid (artikkel 14).

Nähakse ette ka sätted reformide pikkuse (minimaalselt viis aastat alates rahalise toetuse maksmist), eelarveliste kulukohustuste ja maksete, samuti alusetult makstud vahendite peatamise, tühistamise ja sissenõudmise kohta (artiklid 15 ja 16).

Tehnilise toetuse vahend

Programmi kuuluv tehnilise toetuse vahend peaks ka edaspidi toetama liikmeriikide algatusel toimuvate reformide elluviimist, reforme majanduse juhtimise protsesside või liidu õiguse rakendamise ja poliitiliste prioriteetidega seotud meetmete kontekstis ning reforme, mis on seotud majanduslike kohandamisprogrammide elluviimisega. Vahend peaks pakkuma tehnilist toetust ka programmi muude vahendite alla kuuluvate reformide ettevalmistamiseks ja elluviimiseks. Komisjon analüüsib toetusetaotlusi lähtuvalt kindlaks tehtud probleemide kiireloomulisusest, ulatusest ja raskusest, asjaomase poliitikavaldkonna toetusvajadustest, sotsiaal-majanduslike näitajate analüüsist ning liikmesriigi üldisest haldussuutlikkusest.

Selle analüüsi põhjal ja muudest liidu fondidest või liidu programmidest rahastatavaid olemasolevaid meetmeid ja tegevusi arvesse võttes jõuab komisjon liikmesriigiga kokkuleppele toetuse prioriteetsete valdkondade, eesmärkide, esialgse ajakava, võetavate toetusmeetmete ulatuse ja rahalise toetuse hinnangulise üldsumma osas, mis sätestatakse koostöö- ja toetuskavas (artikkel 19).

Tehnilise toetuse vahendist rahastamise saamise kriteeriumidele vastavad meetmed hõlmavad muu hulgas poliitilise nõustamise ja/või poliitiliste muutuste, strateegiate ja reformi teekaartide koostamise ning õiguslike, institutsiooniliste, struktuuri- ja haldusreformidega seotud oskusteavet; ekspertide, sealhulgas kohapeal viibivate ekspertide kaasamist; suutlikkuse suurendamist ja sellega seotud toetusmeetmeid kõigil juhtimistasanditel, samuti kodanikuühiskonna võimestamisele kaasaaitamist (artikkel 18).

Liikmesriikidel peaks olema võimalik panustada vabatahtlikult programmi kuuluva tehnilise toetuse vahendi eelarvesse ja kanda rahalisi vahendeid sinna üle. Vabatahtlikud lisaülekanded võivad koosneda liidu fondide raames kavandatud vahenditest, mis kantakse üle vastavalt määruse (EL) [uus ühissätete määrus] sätetele (artikkel 21).

Komisjon võtab tööprogrammid programmi kuuluva tehnilise toetuse vahendi rakendamiseks vastu rakendusaktidega, millega nähakse ette tehnilise toetuse pakkumise meetmed ja kõik finantsmääruse¹⁶ kohaselt nõutavad elemendid (artikkel 23).

Lähenemisrahastu

Liikmesriik, kes vastab lähenemisrahastust toetuse saamise kriteeriumidele, peaks olema astunud tõendatavaid samme ühisraha kasutuselevõtmiseks teatava ajavahemiku jooksul. Tõendatavad sammud on asjaomase liikmesriigi valitsuse poolt komisjonile saadetud ametlik kiri, milles väljendatakse selget pühendumust euroalaga liitumisele mõistliku ja kindlaks määratud ajavahemiku jooksul ning komisjoniga konsulteerimise järel esitatud usutav tähtaegadega teekaart selliste konkreetsete meetmete rakendamiseks, millega valmistatakse ette edukat liitumist euroalaga, sealhulgas sammud, millega tagatakse siseriiklike õigusaktide täielik kookõla liidu (sh pangandusliit) õiguse kohaste nõuetega.

Euroalaga liitumist toetavast lähenemisrahastust rahastatavad meetmed hõlmavad nii tehnilise kui ka rahalise toetuse meetmeid (lisaks programmi kahe muu vahendi raames juba kättesaadavatele meetmetele), mis on olulised euroalaga ühinemise jaoks (artiklid 25 ja 30). Lähenemisrahastu rahalise ja tehnilise toetuse komponentide puhul tuleks järgida samu norme ja rakendamisprotsessi kui muude programmi kuuluvate vahendite puhul.

Võrreldes kahe muu vahendiga lisatakse mõned uued normid, mis käsitlevad reformide ja meetmete nõuetele vastavust. Need lisanormid puudutavad maksimaalse soovitusliku eraldise kindlaksmääramist, reformikohuste ettepanekuid, tehnilise toetuse taotlusi ja nendega seotud hindamisprotsessi. Lisaks hindab komisjon ka kavandatud reformikohuste ja taotletud tehnilise toetuse asjakohasust euroalaga liitumise ettevalmistamise seisukohast (artiklid 27 ja 31).

Muud sätted

Nähakse ette sätted, milles käsitletakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu ning üldsuse teavitamist eri vahenditest (artiklid 17 ja 20), täiendavust (artikkel 33), järelevalvet (artikkel 34), aastaaruandeid (artikkel 35) ja hindamist (artikkel 36).

¹⁶ELT C , , lk .

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega luuakse reformide tugiprogramm

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 175 kolmandat lõiku ja artikli 197 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹⁷,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust¹⁸,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „alusleping“) artiklitele 120 ja 121 peavad liikmesriigid teostama oma majanduspoliitikat nii, et aidata kaasa liidu eesmärkide saavutamisele ning pidades silmas nõukogu sõnastatavaid üldsuuniseid. Seega on liikmesriikide majanduspoliitika kooskõlastamine ühistes huvides.
- (2) Aluslepingu artiklis 175 on muu hulgas sätestatud, et liikmesriigid peaksid koordineerima oma majanduspoliitikat niisugusel viisil, et saavutada artiklis 174 seatud eesmärgid majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse valdkonnas.
- (3) Liidu tasandil on majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta raamistikuks, mille raames määratakse kindlaks liikmesriikide reformide prioriteedid ja jälgitakse nende rakendamist. Liikmesriigid töötavad välja oma riiklikud mitmeaastased investeerimisstrateegiad nende esmatähtsate reformide toetuseks. Investeerimisstrateegiad tuleks esitada koos iga-aastaste riiklike reformikavadega, et saada ülevaade prioriteetsetest investeerimisprojektidest, mida toetatakse liikmesriikide ja/või liidu vahenditest, ning neid projekte koordineerida. Samuti peaksid investeerimisstrateegiad aitama liidu vahendeid sidusalt kasutada ja rahalise toetuse lisaväärtust maksimeerida, kui toetust saadakse eeskätt sellistest programmidest, mida liit toetab Euroopa Regionaalarengu Fondist, Ühtekuuluvusfondist, Euroopa Sotsiaalfondist, Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist, Euroopa investeringute stabiliseerimise vahendist ning InvestEU fondist, kui see on asjakohane.
- (4) Majandus- ja finantskriis on näidanud, et kindlatele majandus- ja sotsiaalstruktuuridele rajanevate usaldusväärsete ja vastupanuvõimeliste majandus- ja finantssüsteemide

¹⁷ELT C , , lk

¹⁸ELT C , , lk

arendamine aitab liikmesriikidel vapustustele tulemuslikumalt reageerida ja neist kiiremini taastuda. Struktuurireformide elluviimine kuulub liidu poliitiliste prioriteetide hulka, kuna nende reformide eesmärk on tagada majanduse jätkusuutlik taastumine, vallandada kasvupotentsiaal, tugevdada kohanemisvõimet ja toetada ülespoole suunatud lähenemise protsessi. Lisaks võib struktuurireformide tegemine aidata tugevdada majanduslikku ja sotsiaalset ühtekuuluvust, suurendada tootlikkust ja investeringuid ning luua head tingimused jätkusuutlikuks majanduskasvuks ja tööhõiveks liidus.

- (5) Struktuurireformid võivad toetada ka liikmesriikide majanduse muutmist väga vastupanuvõimeliseks ning liikmesriikide hulgas väga jätkusuutliku lähenemise saavutamist, mis on ülitähtis edukaks ja sujuvaks osalemiseks majandus- ja rahaliidus. Väga jätkusuutliku lähenemise tagamine on eriti oluline nende liikmesriikide jaoks, kelle vääring ei ole euro, euroalaga liitumise ettevalmistuste protsessis.
- (6) Struktuurireformide elluviimise tase liikmesriikides ei ole kõikjal liidus veel piisav. Kogemused majanduspoliitika koordineerimise mehhanismi rakendamisel Euroopa poolaasta raames on näidanud, et struktuurireformide elluviimine on üldiselt olnud aeglane ja ebaühtlane ning et liikmesriikide pingutusi reformimisel tuleks toetada ja stimuleerida.
- (7) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2017/825¹⁹ loodi struktuurireformi tugiprogramm ajavahemikuks 2017–2020 ja selle eelarve oli 142 800 000 eurot. Struktuurireformi tugiprogramm loodi eesmärgiga tugevdada liikmesriikide suutlikkust valmistada ette ja viia ellu majanduskasvu tagavaid haldus- ja struktuurireforme, sealhulgas liidu fondide tõhusa ja tulemusliku kasutamise toetamise teel. Komisjon annab programmi raames tehnilist toetust liikmesriikide taotluse alusel ja toetus võib katta väga erinevaid poliitikavaldkondi. Esmased kogemused struktuurireformi tugiprogrammiga on näidanud, et nõudlus tehnilise toetuse järele on olnud neli (2017. aastal) ja viis (2018. aastal) korda suurem kui programmi olemasolev aastaeelarve.
- (8) Teised liidu vahendid ja programmid aitavad samuti märkimisväärselt parandada tingimusi, mis on teatavate investeringute aluseks liikmesriikides, mis võivad reforme soodustada või nende juurde kuuluda. Eeskätt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) YYYY/XX [ühissätete määrus] alla kuuluvate liidu fondide puhul seotakse investeringud rakendamistingimustega (varem „eeltingimused“), nähakse ette makromajanduse juhtimise mehhanism ja võimalus rahastada investeringutega seotud struktuurireformide kulusid ühtekuuluvuspoliitika seisukohast olulistes poliitikavaldkondades. Praegu ei ole aga ühegi vahendiga ette nähtud otsest rahalist toetust, mis motiveeriks liikmesriike kõigis poliitikavaldkondades reforme ellu viima, et tegeleda Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud probleemidega. Lisaks sellele puudub praegu ka vahend, mis pakuks spetsiaalset ja sihipärast finants- ja tehnilist tuge nendele liikmesriikidele, kelle vääring ei ole euro, kui nad üritavad viia ellu reforme, mis on olulised euroalaga ühinemise seisukohast.

¹⁹Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2017. aasta määrus (EL) 2017/825, millega luuakse struktuurireformi tugiprogramm ajavahemikuks 2017–2020 ning muudetakse määrusi (EL) nr 1303/2013 ja (EL) nr 1305/2013 (ELT L 129, 19.5.2017, lk 1).

- (9) Komisjoni 6. detsembri 2017. aasta teatises²⁰, mis oli osa majandus- ja rahaliidu süvendamise algatuste paketist, pakuti uute eelarveliste toetusvahenditena välja reformitoetusvahend ja lähenemisrahastu. Nende toetusvahendite eesmärk on suurendada liikmesriikide majanduste vastupanuvõimet ja vallandada teistele liikmesriikidele ülekanduv positiivne mõju, pakkudes stiimuleid selliste struktuurireformide elluviimiseks, mis aitavad kaasa nende eesmärkide saavutamisele ning on vajalikud majandus- ja rahaliidu stabiilsuse tagamiseks.
- (10) Eeltoodut silmas pidades on vaja tugevdada liikmesriikidele toetuse pakkumise kehtivat raamistikku ning hakata pakkuma otsest rahalist toetust ja tehnilist abi. Selleks tuleks luua uus reformide tugiprogramm (edaspidi „programm“), mis pakuks tulemuslikke stiimuleid struktuurireformide rakendamise hoogustamiseks liikmesriikides. Programm peaks olema laiahaardeline ning selles tuleks arvesse võtta kogemusi, mille komisjon ja liikmesriigid on saanud teiste vahendite ja programmide kasutamisel. Programmiga tuleks jätkata struktuurireformi tugiprogrammi meetmeid ja tegevusviisi, kuna need on olnud väga kasulikud ja liikmesriikide poolt hinnatud liikmesriikide haldussuutlikkuse parandamisel mitmesugustes poliitikavaldkondades. Programm peaks sisaldama ka sihipäraselt tuge reformide jaoks nendes liikmesriikides, kelle vääring ei ole euro ja kes on astunud tõendatavaid samme ühisraha kasutuselevõtmiseks teatava ajavahemiku jooksul.
- (11) Selleks et vastavalt vajadusele oleks võimalik pakkuda eri liiki toetusi ja võtta arvesse iga komponendi eripära, tuleks programmi raames kasutusele võtta kolm eraldiseisvat, kuid üksteist täiendavat vahendit, milleks on reformitoetusvahend, tehnilise toetuse vahend ja spetsiaalne lähenemisrahastu, millest toetatakse ettevalmistusi euroala liikmeks saamiseks.
- (12) Käesoleva määrusega ette nähtud rahastamisliikide ja eelarve täitmise viiside valikul tuleks lähtuda nende võimest saavutada meetmete erieesmärgid ja tulemusi, võttes eelkõige arvesse kontrollidega seotud kulusid, halduskoormust ja eeldatavat nõuete täitmata jätmisega seotud riski. See peaks hõlmama kindlasummaliste maksete, kindlamääraliste maksete ja ühikuhindade kasutamise kaalumist ning finantsmääruse artikli 125 lõike 1 kohaste kuludega mitteseotud rahastamisvahendite kasutamist.
- (13) Programmi üldine eesmärk on suurendada ühtekuuluvust, konkurentsivõimet, tootlikkust, majanduskasvu ja tööhõivet. Sel põhjusel peaks see pakkuma finantsstiimuleid struktuurilist laadi probleemide lahendamiseks ja aitama suurendada liikmesriikides institutsioonide ning majandus- ja sotsiaalsektori haldussuutlikkust.
- (14) Programmi igale vahendile tuleks seada erieesmärgid. Reformitoetusvahendi puhul peaksid need koosnema reformikohustuste täitmisega seotud vahe-eesmärkide ja sihtide saavutamisest, mis käivitaks finantsstiimulite eraldamise. Tehnilise toetuse vahendi puhul peaksid need olema liikmesriikide ametiasutuste abistamine reformide väljatöötamisel ja rakendamisel, võttes arvesse häid tavaid ja teiste liikmesriikide kogemusi. Nende eesmärkide poole tuleks püüelda nende kahe vahendi kasutamisel kõigis liikmesriikides ning lähenemisrahastu kontekstis ka liikmesriikides, kelle vääring ei ole euro ja kes on astunud tõendatavaid samme ühisraha kasutuselevõtmiseks teatava ajavahemiku jooksul.

²⁰ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule ja Euroopa Keskpangale „Uued liidu raamistikku kuuluvad stabiilse euroala eelarvelised toetusvahendid“ (COM(2017) 822 final).

- (15) Tagamaks, et programmiga toetatavad reformid tehakse kõigis olulistes majandus- ja ühiskondlikes valdkondades, peaks programmi raames andma nii rahalist toetust kui ka tehnilist toetust komisjon liikmesriigi taotlusel paljudes poliitikavaldkondades, sealhulgas valdkondades, mis on seotud avaliku sektori finantsjuhtimise ja varade valitsemisega, institutsiooniliste ja haldusreformidega, ettevõtluskeskkonna, finantssektori, toodete, teenuste ja tööjõuturgudega, hariduse ja koolituse, kestliku arengu, rahvatervise ja sotsiaalhoolekandega.
- (16) Käesoleva määrusega kehtestatakse programmile rahastamispakett, mis on iga-aastase eelarvemenetluse käigus Euroopa Parlamendi ja nõukogu peamine juhis eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist käsitleva institutsioonidevahelise kokkuleppe²¹ tähenduses. Programmi kuuluvast kolmest vahendist tuleks igaühe jaoks kehtestada eelarve kogusumma asjakohane soovituslik eraldis ning need summad peaksid olema suurusjärgus, mis on kooskõlas nende üldiste ja erieesmärkidega ning vastavate vajadustega.
- (17) Selleks et programmi raames täiendavaid vajadusi katta, peaks liikmesriikidel olema võimalus paigutada programmi eelarvesse vahendeid liidu fondidest, mille puhul toimub eelarve jagatud täitmine vastavalt asjaomasele korrale. Ümberpaigutatud vahendeid tuleks rakendada vastavalt programmi eeskirjadele sama liikmesriigi toetuseks.
- (18) Võttes arvesse, kui oluline on võidelda kliimamuutuse vastu kooskõlas liidu kohustusega rakendada Pariisi kliimakokkulepet ja ÜRO säästva arengu eesmarke, panustab programm kliimameetmete integreerimisse ja üldise eesmärgi – pühendada 25 % ELi eelarve kuludest kliimaeesmärkide toetamisele – saavutamisse. Asjakohased meetmed määratakse kindlaks programmi ettevalmistamise ja rakendamise käigus ning neid hinnatakse uuesti programmi hindamis- ja läbivaatamismenetluste käigus.
- (19) Reformitoetusvahendi puhul tuleb kindlaks määrata, millist liiki reformid peaksid rahalise toetuse tingimustele vastama. Et tagada nende vastavus programmi eesmärkidele, peaksid rahastamiskõlblikud olema reformid, mis käsitlevad majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud probleeme, sealhulgas reformid, mis on välja pakutud vastusena riigipõhiste soovitudele.
- (20) Selleks et liikmesriikidele oleks tagatud mõjuv stiimul struktuurireformide lõpuleviimiseks, on asjakohane kehtestada neile vahendi raames saada oleva rahalise toetuse maksimumsumma iga eraldamisetapi ja iga taotlusvooruga puhul. Toetuse maksimumsumma tuleks arvutada liikmesriikide rahvaarvu põhjal. Tagamaks, et finantsstiimulid jaotuvad üle kogu programmi kohaldamisperioodi, tuleks liikmesriikidele vahendeid eraldada etapiviisiliselt. Esimese, 20 kuud kestva etapi jooksul tuleks kogu reformitoetusvahendi rahastamispaketist pool (11 000 000 000 eurot) liikmesriikidele kättesaadavaks teha ja selle aja jooksul võiks neile eraldada nende jaoks ettenähtud maksimumsumma, kui nad esitavad ettepanekuid reformikohustuste kohta.
- (21) Läbipaistvuse ja tõhususe huvides peaks komisjon järgnevas etapis, mis kestab kuni programmi lõpuni, võtma kasutusele perioodiliste taotlusvoorude süsteemi, et eraldada vahendi kogu rahastamispaketi teine pool (11 000 000 000 eurot) ja eelmises etapis

²¹Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel 13. aprillil 2016 sõlmitud institutsioonidevaheline parema õigusloome kokkulepe (ELT L 123, 12.5.2016, lk 1–14).

kasutamata jäänud summad. Selleks tuleks kasutada lihtsaid menetlusi. Igas taotlusvoorus tuleks kutsuda kõiki liikmesriike samaaegselt reformiettepanekuid esitama ja nende ettepanekute põhjal võib neile eraldada maksimaalse võimaliku toetussumma. Läbipaistvuse huvides peaks esimene taotlusvoor, mille komisjon korraldab teises etapis, hõlmama vahendi kogu rahastamispaketi ülejäänud osale (11 000 000 000 eurot) vastavat summat. Komisjon peaks korraldama lisataotlusvoore ainult juhul, kui kogu rahastamispaketti ei ole täielikult ära kasutatud. Komisjon peaks vastu võtma ja avaldama esialgse ajakava nende lisataotlusvoorude kohta, mida on kavas korraldada, ning märkima iga vooru puhul kogu rahastamispaketist allesjäänud summa, mis selles voorus saadaval on.

- (22) Vaja on kehtestada liikmesriikide reformikohustuste ettepanekute esitamise ja nende sisu kujundamise kord. Menetluste otstarbekuse tagamiseks peaks liikmesriik esitama reformikohustuste ettepaneku koos riikliku reformikavaga eraldi lisana, mille võib esitada ka muul ajal. Kuigi programmis osalemine on vabatahtlik, tuleks eriti julgustada selliseid liikmesriike, kus esineb ülemäärane tasakaalustamatus, et nad esitaksid reformiettepanekuid, mida saaks rahastada reformitoetusvahendist ja mis aitaksid lahendada ülemäärase tasakaalustamatuse põhjustanud probleeme.
- (23) Selleks et tagada vastutus asjaomaste reformide eest ja nendele piisava tähelepanu pööramine, peaksid liikmesriikide poolt kavandatavad reformid olema mõeldud Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud probleemide (kaasa arvatud riigipõhistes soovitudes väljatoodud probleemide) lahendamiseks ja liikmesriigid peaksid esitama üksikasjalikud meetmed nende rakendamiseks, sealhulgas asjakohased vahe-eesmärgid ja sihid ning rakendamise ajakava, mille maksimumkestus võib olla kolm aastat. Kogu protsessi käigus peaksid komisjon ja liikmesriigid taotlema tihedat koostööd ja seda ka tegema.
- (24) Komisjon peaks hindama liikmesriikide välja pakutud reformikohustuste laadi ja olulisust ning otsustama läbipaistvate kriteeriumide põhjal eraldatava summa. Selleks peaks komisjon arvesse võtma liikmesriikide esitatud sisulist teavet ja hindama, kas eeldatakse, et liikmesriikide poolt välja pakutud reformikohustused lahendavad tulemuslikult Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud probleemid, kas nad kujutavad endast põhjalikku reformipaketti, kas eeldatakse, et nad parandavad liikmesriigi majanduse tulemusi ja vastupanuvõimet ning et nende rakendamisel on liikmesriigis püsiv mõju, mis vajaduse korral parandab asjaomase liikmesriigi institutsionaalset ja haldussuutlikkust. Lisaks peaks komisjon hindama, kas eeldatakse, et liikmesriikide poolt välja pakutud riigisisised meetmed, sealhulgas kavandatud vahe-eesmärgid ja sihid ning nendega seotud näitajad tagavad reformikohustuste tulemusliku rakendamise maksimaalselt kolme aasta jooksul.
- (25) Käesoleva määruse lisana tuleks esitada asjakohased suunised, millele tuginedes saaks komisjon läbipaistvalt ja õiglaselt hinnata liikmesriikide esitatud reformikohustuste ettepanekuid ning määrata kindlaks rahalise toetuse vastavalt käesolevas määruses sätestatud eesmärkidele ja muudele asjakohastele nõuetele. Läbipaistvuse ja tõhususe huvides tuleks sel eesmärgil reformikohustuste ettepanekute hindamiseks võtta kasutusele hindamissüsteem.
- (26) Selleks et panustada kvaliteetsete ettepanekute koostamisse ning abistada komisjoni liikmesriikide esitatud reformikohustuste ettepanekute hindamisel ja kavandatud reformide elluviimise määra hindamisel, tuleks ette näha kogemusnõustamise ja ekspertide arvamuse kasutamine. Lisaks peaks nõukogu majanduspoliitika komiteel, mis tegeleb Euroopa poolaastaga, olema võimalus avaldada arvamust liikmesriikide

esitatud reformikohustuste ettepanekute kohta, konsulteerides vajaduse korral asjaomaste aluslepinguga loodud komiteedega. Lihtsustamise huvides peaksid liikmesriigid esitama aruanded reformikohustuste elluviimisel tehtud edusammude kohta Euroopa poolaasta raames.

- (27) Lihtsustamise eesmärgil tuleks rahaline toetus kindlaks määrata lihtsatele kriteeriumitele tuginedes. Rahalise toetuse summa peaks olema kogu esialgne maksimumsumma, kui liikmesriigi välja pakutud reformikohustused vastavad täielikult hindamiskriteeriumitele, ja see summa peaks olema pool esialgsest maksimumsummast, kui liikmesriigi välja pakutud reformikohustused vastavad kriteeriumitele kõigest rahuldavalt. Liikmesriigile ei tuleks rahalist toetust anda, kui reformikohustuste ettepanek ei täida hindamiskriteeriume rahuldavalt.
- (28) Selleks et tagada võetud reformikohustuste stabiilsus, peaks liikmesriigil olema võimalik võetud kohustusi muuta ainult üks kord nende rakendamise perioodi jooksul, kui objektiivsed asjaolud selleks põhjust annavad.
- (29) Läbipaistvuse huvides tuleks komisjoni poolt vastu võetud reformikohustustest teavitada Euroopa Parlamenti ja nõukogu ning teavitustegevusega peaks tegelema komisjon vastavalt vajadusele.
- (30) Vahendi finantsjuhtimise tõhususe ja lihtsustamise eesmärgil peaks liidu rahaline toetus reformikohustuste täitmiseks olema kuludega sidumata maksete vormis, millele on osutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) YYYY/XX²² (edaspidi „finantsmäärus“) artikli 121 lõike 1 punktis e, eelarve otsese täitmise raames.
- (31) Usaldusväärse finantsjuhtimise tagamiseks tuleks sätestada erinormid, mis reguleerivad eelarvelisi kulukohustusi, makseid, maksete peatamist, toetuse tühistamist ja vahendite sissenõudmist. Maksed peaksid põhinema komisjoni antud positiivsel hinnangul reformikohustuste rakendamisele liikmesriigis. Toetuse maksmise peatamine ja toetussumma tühistamine peaks olema võimalik juhul, kui liikmesriik ei ole reformikohustusi rahuldavalt ellu rakendanud. Tagamaks, et reformidel on pärast nende elluviimist kestlik mõju, tuleks kindlaks määrata mõistlik aeg, mille jooksul määratleda reformide kestvus pärast rahalise toetuse maksmist. Viieaastast ajavahemikku tuleks selles kontekstis lugeda mõistlikuks miinimumajaks. Kehtestada tuleks asjakohane ärakuulamismenetlus, tagamaks, et kui komisjon teeb maksete peatamise, toetuse tühistamise või makstud summade sissenõudmise otsuse, siis austatakse liikmesriikide õigust esitada tähelepanekuid.
- (32) Mis puudutab tehnilise toetuse vahendit, siis liikmesriigid on hakanud struktuurireformi tugiprogrammist saadavat tehnilist toetust üha enam ja algselt oodatust rohkem kasutama. Toetust on programmi alusel taotlenud kõik liikmesriigid ja taotlused jagunevad programmi kõigi poliitikavaldkondade vahel. Seetõttu tuleks säilitada struktuurireformi tugiprogrammi põhijooned, sealhulgas meetmed, mis vastavad tehnilise toetuse vahendist rahastamise tingimustele.
- (33) Programmi alla kuuluv tehnilise toetuse vahend peaks ka edaspidi toetama liikmeriikide algatusel toimuvate reformide elluviimist, reforme majanduse juhtimise protsesside või liidu õiguse rakendamise seotud meetmete kontekstis ning reforme, mis on seotud majanduslike kohandamisprogrammide elluviimisega. Vahend peaks pakkuma tehnilist toetust ka programmi muude vahendite alla kuuluvate reformide ettevalmistamiseks ja elluviimiseks.

²²

ELT C , , lk

- (34) Kooskõlas struktuurireformi tugiprogrammi raames juba praegu kehtivate eeskirjade ja toimiva praktikaga tuleks tehnilise toetuse taotluste esitamiseks kehtestada lihtne kord. Liikmesriikide taotluste analüüsimiseks tuleks sätestada asjakohased kriteeriumid, võttes arvesse üldkehtivaid võrdse kohtlemise, usaldusväärse finantsjuhtimise ja läbipaistvuse põhimõtteid. Need kriteeriumid peaksid põhinema probleemide kiireloomulisusel, raskusel ja ulatusel ning toetusvajadustel nendes poliitikavaldkondades, kus tehnilise toetuse andmist kavandatakse.
- (35) Nende koostöö- ja toetuskavade sisu, milles kirjeldatakse üksikasjalikult liikmesriikidele antava tehnilise toetuse meetmeid, tuleks samuti täpsustada. Selleks tuleks kavandatud tehnilise toetuse meetmete ja nendega seotud rahalise toetuse hinnangulise üldsumma puhul arvesse võtta liidu fondidest või liidu programmidest rahastatavaid meetmeid ja tegevusi.
- (36) Vastutuse ja läbipaistvuse huvides ning liidu tegevuse nähtavuse tagamiseks tuleks koostöö- ja toetuskavad teatavatel tingimustel, mis aitavad tagada tundliku teabe konfidentsiaalsuse, esitada Euroopa Parlamendile ja nõukogule ning teavitustegevusega peaks tegelema komisjon vastavalt vajadusele.
- (37) Kehtestada tuleks sätted, mis reguleerivad tehnilise toetuse vahendi rakendamist, eeskätt eelarve täitmise viise, tehnilise toetuse meetmete rahastamise vorme ja tööprogrammide sisu, mis tuleks vastu võtta rakendusaktidega. Arvestades seda, kui oluline on toetada liikmesriikide jõupingutusi reformide jätkamisel ja elluviimisel, on vaja, et toetuste kaasrahastamise määr oleks kuni 100 % toetuskõlblikest kuludest. Selleks et tehnilist toetust oleks kiireloomulistel juhtudel võimalik kiiresti kasutusele võtta, tuleks ette näha võimalus võtta piiratud ajavahemikuks vastu erimeetmeid. Sel eesmärgil tuleks tehnilise toetuse vahendi tööprogrammi eelarvest teatav osa kõrvale panna erimeetmete jaoks.
- (38) Lähenedisrahastu eesmärk peaks olema nii rahalise toetuse kui ka tehnilise toetuse andmine (lisaks programmi kuuluvast kahest ülejäänud vahendist saada olevale toetusele) nendele liikmesriikidele, kelle vääring ei ole euro ja kes on astunud tõendatavaid samme ühisraha kasutuselevõtmiseks teatava ajavahemiku jooksul, et aidata neil valmistuda liitumiseks euroalaga. Tõendatavad sammud peaksid olema asjaomase liikmesriigi valitsuse poolt komisjonile saadetud ametlik kiri, milles väljendatakse selget pühendumust euroalaga liitumisele mõistliku ja kindlaks määratud ajavahemiku jooksul ning komisjoniga konsulteerimise järel esitatud usutav tähtaegadega tegevuskava selliste konkreetsete meetmete rakendamiseks, millega valmistatakse ette edukat liitumist euroalaga, sealhulgas sammud, millega tagatakse siseriiklike õigusaktide täielik kooskõla liidu (sh pangandusliit) õiguse kohaste nõuetega.
- (39) Vahend peaks koosnema kahest eri komponendist, millest ühe eesmärk on pakkuda suuremaid finantsstiimuleid nendele liikmesriikidele, kes alustavad ja viivad lõpule euroalaga liitumiseks vajalikud struktuurireformid, ning teise eesmärk on pakkuda täiendavat ja sihipärast tehnilist toetust selliste reformide kavandamiseks ja elluviimiseks.
- (40) Sidususe ja lihtsustamise huvides tuleks lähenedisrahastu alla kuuluvate rahalise ja tehnilise toetuse komponentide puhul järgida samu norme ja rakendamisprotsessi kui teiste programmi kuuluvate vahendite puhul. Seetõttu tuleks programmi kuuluvat reformitoetusvahendit ja tehnilise toetuse vahendit reguleerivaid asjakohaseid sätteid kohaldada ka lähenedisrahastu asjaomaste komponentide suhtes ning neid peaksid täiendama teatavad erinormid.

- (41) Mis puudutab reformide ja meetmete nõuetele vastavust, siis tuleks kehtestada mõned lisanormid, mis käsitlevad maksimaalse soovitusliku eraldise kindlaksmääramist, reformikohustuste ettepanekuid, tehnilise toetuse taotlusi ja nendega seotud hindamisprotsessi. Lähenemisrahastu rahalise toetuse komponendi raames peaks saadaval olema täiendav rahaline toetus, mida eraldatakse toetuskõlblikele liikmesriikidele lisaks reformitoetusvahendist eraldatavale rahalisele toetusele vastutasuks selle eest, kui asjaomane liikmesriik viib ellu lisareforme.
- (42) Liidu eelarvevahendite tõhusa ja sidusa eraldamise tagamiseks ning usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtte järgimiseks peaksid käesoleva programmi kohased meetmed olema kooskõlas käimasolevate liidu programmidega ja neid täiendama, samas vältides samade kulutuste topeltrahastamist. Eelkõige peaksid komisjon ja liikmesriik kindlustama menetluse kõigis etappides tulemusliku koordineerimise, et tagada rahastamisallikate (sealhulgas tehnilise toetuse) vaheline sidusus, ühtsus, vastastikune täiendavus ja koostoime.
- (43) Vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe punktidele 22 ja 23 on vaja käesolevat programmi hinnata konkreetsete järelevalvenõuete kohaselt kogutud teabe alusel, vältides samal ajal ülereguleerimist ja halduskoormust, eelkõige liikmesriikides. Kui see on asjakohane, peaksid need nõuded sisaldama mõõdetavaid näitajaid, mille põhjal hinnata programmi mõju kohapeal.
- (44) Teostada tuleks sõltumatu vahehindamine programmi eesmärkide saavutamise, vahendite kasutamise tõhususe ja lisaväärtuse kohta. Sõltumatus järelhindamises tuleks lisaks käsitleda programmi pikaajalist mõju.
- (45) Sätestada tuleks, milliseid reformikohustusi liikmesriigid rakendama hakkavad, programmi eelarvest neile eraldatava rahalise toetuse kindlaksmääramine ja tehnilise toetuse rakendamise tööprogrammid. Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused.
- (46) Käesoleva määruse suhtes kohaldatakse horisontaalseid finantseeskirju, mille Euroopa Parlament ja nõukogu on vastu võtnud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 322 kohaselt. Need eeskirjad on sätestatud finantsmääruses ja nendega määratakse kindlaks eelkõige kord, mille kohaselt eelarvet koostatakse ja täidetakse toetuste, hangete, auhindade ja kaudse eelarve täitmise kaudu, ning nähakse ette finantshalduses osalejate vastutuse kontroll. ELi toimimise lepingu artikli 322 põhjal vastu võetud eeskirjad käsitlevad ka liidu eelarve kaitset juhul, kui liikmesriikides esineb üldistunud puudusi õigusriigi toimimises, kuna õigusriigi põhimõtte järgimine on usaldusväärse finantsjuhtimise ja tulemusliku ELi-poolse rahastamise vajalik eeltingimus.
- (47) Vastavalt finantsmäärusele, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, Euratom) nr 883/2013²³, nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2988/95²⁴, nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96²⁵ ja nõukogu määrusele (EL) 2017/1939²⁶ tuleb liidu

²³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999, (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

²⁴ Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

²⁵ Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

finantshuve kaitsta proportsionaalsete meetmetega, mis hõlmavad õigusnormide rikkumise ja pettuste ärahoidmist, avastamist, korrigeerimist ja uurimist, kaotatud, alusetult väljamakstud või ebaõigesti kasutatud summade tagasinõudmist ja vajaduse korral halduskaristuste kehtestamist. Eelkõige võib Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) korraldada haldusjuurdusi, sealhulgas kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 883/2013 ning nõukogu määruse (Euratom, EÜ) nr 2185/96 sätetele ja neis määrustes sätestatud korras, et teha kindlaks, kas on esinenud pettust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust. Vastavalt määrusele (EL) 2017/1939 võib Euroopa Prokuratuur uurida pettusi ja muid õiguserikkumisi, mis mõjutavad liidu finantshuve, ja esitada nende kohta süüdistusi, nagu on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2017/1371²⁷. Finantsmääruse kohaselt peab iga isik või üksus, kes saab liidu rahalisi vahendeid, tegema liidu finantshuvide kaitsel täielikult koostööd ja andma komisjonile, OLAFile, Euroopa Prokuratuurile ja Euroopa Kontrollikoja vajalikud õigused ja juurdepääsu ning tagama, et kolmandad isikud, kes on kaasatud liidu vahendite haldamisse, annaksid komisjonile, OLAFile, Euroopa Prokuratuurile ja Euroopa Kontrollikoja samaväärsed õigused.

- (48) Kuna liikmesriigid üksi ei suuda käesoleva määruse eesmärgi piisavalt saavutada, küll aga saab neid paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale,
- (49) Käesolev määrus ei peaks mõjutama selliste toetusmeetmete jätkamist või muutmist, mille komisjon on kiitnud heaks määruse (EL) nr 2017/825 alusel või muu liidu õigusakti alusel, mida kohaldatakse sellise abi suhtes 31. detsembril 2020. aastal. Määruse (EL) 2017/825 alusel heakskiidetud meetmed peaksid seetõttu kehtima jääma. Selleks tuleks kehtestada ka üleminekusäte,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

Üldsätted

Artikkel 1 *Reguleerimisese*

Käesoleva määrusega kehtestatakse reformide tugiprogramm (edaspidi „programm”).

Selles sätestatakse programmi eesmärgid, eelarve aastateks 2021–2027, liidupoolse rahastamise vormid ja sellise rahastamise eeskirjad.

²⁶Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

²⁷Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

1. „tehniline toetus“ – meetmed, mis aitavad liikmesriikidel ellu viia institutsioonilisi, haldus- ja majanduskasvu tagavaid struktuurireforme, kaasa arvatud meetmed, mis aitavad liikmesriikidel, kelle vääring ei ole euro, valmistuda osalemiseks euroalas;
2. „rahaline toetus“ – liikmesriigile antav rahaline toetus, mille eesmärk on Euroopa poolaasta protsessi raames vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 1466/97²⁸ artiklile 2-a kindlaks määratud struktuurireformide rakendamine ja euroalas osalemise seisukohast oluliste reformide rakendamine;
3. „liikmesriigi ametiasutus“ – üks või mitu avaliku sektori asutust valitsuse tasandil, sealhulgas piirkondliku ja kohaliku tasandi ametiasutused [ning liikmesriigi asutused finantsmääruse artikli 2 punkti 42 kohaselt], kes teevad liikmesriikide institutsioonilise ja õigusraamistiku kohaselt koostööd partnerluse vaimus;
4. „liidu fondid“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) YYY/XX [uus ühissätete määrus]²⁹ hõlmatud fondid;
5. „rahvusvaheline organisatsioon“ – organisatsioon finantsmääruse artikli 156 tähenduses ja organisatsioon, mida käsitatakse rahvusvahelise organisatsioonina vastavalt kõnealusele artiklile; ning
6. „toetuskõlblik liikmesriik“ lähenemisrahastu raames – liikmesriik, kelle vääring ei ole euro ja kes on astunud tõendatavaid samme ühisraha kasutuselevõtmiseks teatava ajavahemiku jooksul oma ettevalmistustes euroalaga liitumiseks. Tõendatavad sammud on asjaomase liikmesriigi valitsuse poolt komisjonile saadetud ametlik kiri, milles väljendatakse selget pühendumust euroalaga liitumisele mõistliku ja kindlaks määratud ajavahemiku jooksul ning komisjoniga konsulteerimise järel esitatud usutav tähtaegadega tegevuskava selliste konkreetsete meetmete rakendamiseks, millega valmistatakse ette edukat liitumist euroalaga, sealhulgas sammud, millega tagatakse siseriiklike õigusaktide täielik kooskõla liidu (sh pangandusliit) õiguse kohaste nõuetega.

Artikkel 3

Programmi struktuur

Programm koosneb järgmistest vahenditest:

- (a) reformitoetusvahend,
- (b) tehnilise toetuse vahend ning
- (c) euroalaga liitumise ettevalmistusi toetav lähenemisrahastu.

²⁸Nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrus (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta (EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1).

²⁹ELT C , , lk

Artikkel 4 *Üldeesmärgid*

Programmi üldeesmärgid kõigis liikmesriikides on järgmised:

- (a) aidata riikides kaasa selliste struktuurilist laadi reformide elluviimisele, millega parandatakse riikide majanduse tulemusi ja edendatakse liikmesriikides vastupanuvõimelisi majandus- ja sotsiaalstruktuure, edendades sel teel ühtekuuluvust, konkurentsivõimet, tootlikkust, majanduskasvu ja tööhõivet, ning
- (b) aidata parandada liikmesriikide haldussuutlikkust seoses institutsioonide, valitsuste, avaliku sektori asutuste ning majandus- ja sotsiaalsektori probleemidega.

Artikkel 5 *Erieesmärgid*

- 1. Artiklis 4 sätestatud üldeesmärkide saavutamiseks on programmil erieesmärgid, mille saavutamiseks tehakse asjaomaste liikmesriikidega tihedat koostööd.
- 2. Programmi erieesmärgid on järgmised:
 - (a) reformitoetusvahendi osas pakub programm liikmesriikidele finantsstiimuleid, mille eesmärk on struktuurireformide vahe-eesmärkide ja sihtide saavutamine vastavalt reformikohustustele, mille liikmesriigid on kokkuleppel komisjoniga endale võtnud;
 - (b) tehnilise toetuse vahendi osas toetatakse programmiga jõupingutusi, mida liikmesriikide ametiasutused teevad, et suurendada oma haldussuutlikkust reformide kavandamisel, väljatöötamisel ja elluviimisel, muu hulgas heade tavade vahetamise, sobivate protsesside ja meetodite ning tulemuslikuma ja tõhusama personalijuhtimise kaudu;
 - (c) euroalaga liitumise ettevalmistusi toetava lähenemisrahastu osas tehakse programmi raames järgmist:
 - i) pakutakse finantsstiimuleid toetuskõlblikele liikmesriikidele, et aidata neil saavutada nende reformide vahe-eesmärke ja sihte, mis on olulised euroalaga ühinemise ettevalmistamise jaoks, vastavalt reformikohustustele, mille liikmesriigid on kokkuleppel komisjoniga endale võtnud, ning
 - ii) toetatakse jõupingutusi, mida liikmesriikide ametiasutused teevad, et suurendada oma haldussuutlikkust selliste reformide kavandamisel, väljatöötamisel ja elluviimisel, mis on olulised euroalaga ühinemise ettevalmistamise jaoks, muu hulgas heade tavade vahetamise, sobivate protsesside ja meetodite ning tulemuslikuma ja tõhusama personalijuhtimise kaudu.

Artikkel 6 *Kohaldamisala*

Lõigetes 4 ja 5 sätestatud üld- ja erieesmärgid peavad olema seotud ühtekuuluvuse, konkurentsivõime, tootlikkuse, teadusuuringute ja innovatsiooni, aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu, tööhõive ja investeerimisega seotud poliitikavaldkondadega, eelkõige ühe või mitmega alljärgnevast:

- (a) avaliku sektori finantsjuhtimine ja varade valitsemine, eelarvemenetlus, võla haldamine ja tulu haldamine ning maksudest kõrvalehoidumist tõkestav poliitika;

- (b) institutsiooniline reform ning avaliku halduse ja e-riigi tõhus ja teenusekeskne toimimine, mis muu hulgas saavutatakse, juhul kui see on asjakohane, normide lihtsustamise teel, õigusriigi põhimõtete tulemuslik järgimine, kohtusüsteemide reformimine ning pettuste-, korruptsiooni- ja rahapesuvastase võitluse tugevdamine;
- (c) ettevõtluskeskkond, sealhulgas väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate jaoks, reindustrialiseerimine, erasektori arendus, toodete ja teenuste turud, investeerimine, riigiosalus ettevõtetes, erastamisprotsessid, kaubandus ja välismaised otseinvesteeringud, konkurents ja riigihanked, säästev valdkondlik areng ning teadusuuringute ja innovatsiooni ja digitaliseerimise toetamine;
- (d) haridus ja kooolitus; tööturupoliitika, sealhulgas sotsiaaldialoog, mille sihiks on töökohtade loomine; digioskused, vaesuse vähendamine; sotsiaalse kaasatuse edendamine; sotsiaalkindlustuse ja sotsiaalhoolekande süsteemid; rahvatervis ja tervishoiusüsteemid; samuti ühtekuuluvus-, varjupaiga-, rände- ja piiripoliitika;
- (e) poliitikameetmed, mille abil viiakse ellu kliimameetmeid, edendatakse liikuvust, energia- ja ressursitõhusust, taastuvaid energiaallikaid ning saavutatakse energiavarustuse mitmekesistamine ja tagatakse energiapuudus, samuti põllumajanduspoliitika, kalanduspoliitika ja maapiirkondade kestliku arengu poliitika; ning
- (f) finantssektori poliitika, sealhulgas: finantskirjaoskuse, finantsstabiilsuse, rahastamisvõimaluste ja reaalmajandusele laenu andmise edendamine andmete ja statistika koostamine, pakkumine ja kvaliteediseire.

Artikkel 7 *Eelarve*

1. Programmi rakendamise rahastamispakett aastatel 2021–2027 on jooksevhindades 25 000 000 000 eurot.
2. Lõikes 1 esitatud summa orienteeriv jaotus on järgmine:
 - (a) kuni 22 000 000 000 eurot reformitoetusvahendile,
 - (b) kuni 840 000 000 eurot tehnilise toetuse vahendile,
 - (c) kuni 2 160 000 000 eurot lähenemisrahastule, millest:
 - i) kuni 2 000 000 000 eurot rahalise toetuse komponendile ning
 - ii) kuni 160 000 000 eurot tehnilise toetuse komponendile.

Kui euroalasse mittekuuluv liikmesriik ei ole lähenemisrahastu puhul astunud 31. detsembriks 2023 tõendatavaid samme ühisraha kasutuselevõtmiseks teatava ajavahemiku jooksul, kantakse temale lähenemisrahastu rahalise toetuse komponendi raames saadavalolev maksimumsumma vastavalt artiklile 26 üle reformitoetusvahendisse, millele on osutatud käesoleva lõike esimese lõigu punktis a. Komisjon võtab vastu sellekohase otsuse pärast seda, kui on andnud asjaomasele liikmesriigile võimaluse esitada oma tähelepanekud kahe kuu jooksul alates komisjoni järelduste edastamisest liikmesriigile.

3. Programmi rahastamispaketist võib katta ka selliste ettevalmistavate, seire-, kontrolli-, audit- ja hindamistegevuste kulud, mis on vajalikud programmi juhtimiseks ja selle eesmärkide saavutamiseks – see hõlmab eelkõige uuringuid, ekspertide nõupidamisi, info- ja kommunikatsioonimeetmeid, sealhulgas liidu poliitiliste prioriteetide tutvustamist, niivõrd kui see on seotud käesoleva määruse

eesmärkidega, kulusid, mis on seotud infotehnoloogiavõrgustikega, mis keskenduvad infotöötlusele ja -vahetusele, sealhulgas infotehnoloogiavahenditega, ning kõiki muid tehnilise ja haldusabi kulusid, mis komisjonil programmi juhtimisel tekivad. Artiklis 3 nimetatud kõigi kolme vahendi puhul võib katta ka kulusid, mis on seotud selliste toetavate tegevustega nagu tehnilise toetuse projektide kvaliteedikontroll ja järelevalve kohapeal, ning struktuurireformide hindamisel ja rakendamisel toimuva kogemusnõustamise ja ekspertide nõustamise kulusid.

4. Vahendid, mis on liikmesriikidele eraldatud eelarve jagatud täitmise korras, võib liikmesriikide palvel kanda üle programmile. Komisjon haldab neid vahendeid otseselt finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punkti a alusel või kaudselt kõnealuse artikli punkti c alusel. Võimaluse korral peetakse vahendite kasutamisel silmas asjaomase liikmesriigi huve.

II PEATÜKK

Reformitoetusvahend

Artikkel 8

Toetuskõlblikud reformid

Kooskõlas artikli 4 punktis a ja artikli 5 lõike 2 punktis a sätestatud eesmärkidega vastavad programmi rahastamise tingimustele sellised struktuurireformid, mille eesmärk on majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud probleemide lahendamine.

Artikkel 9

Maksimaalne toetussumma

I lisas on esitatud igale liikmesriigile saada olev maksimaalne rahalise toetuse summa artikli 7 lõike 2 punktis a osutatud reformitoetusvahendi kogu rahastamispaketist. Iga liikmesriigi maksimaalne toetussumma arvutatakse välja, kasutades kõnealuses lisas esitatud kriteeriume ja meetodit ning võttes aluseks liikmesriigi rahvaarvu. Maksimaalne toetussumma on igale liikmesriigile osaliselt või täielikult saadaval artiklis 10 esitatud toetuse eraldamise protsessi igas etapis ja taotlusvoorus.

Artikkel 10

Toetuse eraldamise protsess ja taotlusvoorud

1. Artiklis 9 osutatud igale liikmesriigile saadavaloleva maksimaalse toetussumma eraldamise protsess toimub etappide ja taotlusvoorude kaupa. Igas etapis ja igas taotlusvoorus võivad liikmesriigid teha ettepaneku, et neile eraldatakse kuni artiklis 9 osutatud maksimaalse toetuse kogusumma, et täita artikli 11 kohaselt esitatud reformikohustusi.
2. Komisjon teeb eraldamiseks kättesaadavaks 11 000 000 000 eurot, mis on 50 % artikli 7 lõike 2 punktis a osutatud kogu rahastamispaketist, kahekümneks kuuks alates käesoleva määruse kohaldamise kuupäevast. Iga liikmesriik võib teha ettepaneku, et talle eraldatakse kuni artiklis 9 osutatud maksimaalse toetuse kogusumma, et täita artikli 11 kohaselt esitatud reformikohustusi.

3. Ajavahemikuks, mis algab pärast lõikes 2 osutatud ajavahemikku, teeb komisjon reformitoetusvahendi raames korraldatud ja avaldatud taotlusvoorude alusel eraldamiseks kättesaadavaks 11 000 000 000 eurot, mis kujutab endast ülejäänud 50 % reformitoetusvahendi kogu rahastamispaketist, millele on osutatud artikli 7 lõike 2 punktis a, ning lisaks summa, mida ei ole eraldatud vastavalt lõikele 2. Esimese taotlusvooru eesmärk on eraldada 11 000 000 000 eurot.
4. Kui artikli 7 lõike 2 punktis a osutatud kogu saadavalolev rahastamispakett ei ole pärast lõikes 3 osutatud esimest taotlusvooru vastavalt lõigetele 2 ja 3 täielikult eraldatud, korraldab komisjon lisataotlusvoore. Selleks võtab komisjon vastu ja avaldab kõnealuses ajavahemikus korraldatavate lisataotlusvoorude esialgse ajakava ning märgib iga vooru puhul summa, mis on alles jäänud artikli 7 lõike 2 punktis a osutatud kogu rahastamispaketist.
5. Juhul kui artiklis 4 osutatud allesjäänud summast ei piisa, et katta artikli 12 kohaselt kindlaks määratud rahalise toetuse summasid liikmesriikidele, kes on esitanud taotlusvoorus ettepanekuid, kohandatakse asjaomaste liikmesriikide eraldisi proportsionaalselt vastavalt I lisas esitatud meetodile.

Artikkel 11 *Reformikohustuste ettepanek*

1. Liikmesriik, kes soovib reformitoetusvahendist toetust saada, esitab komisjonile reformikohustuste ettepaneku. Ettepanekus esitatakse üksikasjalikud meetmed selliste struktuurireformide elluviimiseks, mille eesmärk on lahendada Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud probleeme, ning see sisaldab reformide rakendamise vahe-eesmärke ja sihte ning ajakava, mille maksimumkestus võib olla kolm aastat.
2. Asjaomane liikmesriik esitab reformikohustuste ettepaneku koos riikliku reformikavaga eraldi lisana. Selle lisa võib esitada koos riikliku reformikavaga või muul ajal.
3. Reformikohustuste ettepanek peab olema nõuetekohaselt põhjendatud. Eeskätt peab see sisaldama järgmisi punkte:
 - a) Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud probleemide lahendamiseks pakutud struktuurireformi laad ja olulisus;
 - b) reformi eeldatav majanduslik ja sotsiaalne mõju asjaomases liikmesriigis ning võimaluse korral teistesse liikmesriikidesse ülekanduv mõju;
 - c) kaasnevad meetmed, mida võib vaja minna;
 - d) reformidega seotud võimalikud investeerimiskulud, kaasa arvatud teave selliste kulude rahastamise kohta liidu poolt juba praegu või tulevikus;
 - e) asjaomase liikmesriigi välja pakutud riigisisesed meetmed, sealhulgas kavandatud vahe-eesmärgid ja sihid ning nendega seotud näitajad, reformikohustuste tulemuslikuks rakendamiseks ning
 - f) muu asjakohane teave.
4. Kvaliteetsete reformikohustuste ettepanekute koostamisel võib komisjon korraldada kogemusnõustamist, selleks et taotleval liikmesriigil oleks võimalik teiste liikmesriikide kogemustest abi saada.

5. Reformikohustuste ettepaneku hindamisel teeb komisjon asjaomase liikmesriigiga tihedat koostööd. Komisjon võib esitada tähelepanekuid või küsida lisateavet. Asjaomane liikmesriik esitab nõutud lisateabe ja võib ettepanekut vajaduse korral enne selle ametlikku esitamist muuta.
 6. Reformikohustuste ettepaneku hindamisel ja asjaomasele liikmesriigile eraldatava summa kindlaksmääramisel võtab komisjon arvesse asjaomase liikmesriigi esitatud põhjendusi ja punkte, millele on osutatud lõikes 3, ning muud asjakohast teavet.
 7. Komisjon hindab reformikohustuste ettepaneku laadi ja olulisust ning võtab selleks arvesse järgmisi kriteeriume:
 - a) kas reformikohustused
 - i). eeldatavasti lahendavad tulemuslikult probleemid, mis on kindlaks tehtud Euroopa poolaasta raames, nimelt
 - riigipõhistes soovitusetes ja muudes asjakohastes Euroopa poolaasta dokumentides, mille komisjon on ametlikult vastu võtnud, või
 - asjakohasel juhul Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 1176/2011³⁰ sätestatud makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluse käigus;
 - ii). kujutavad endast põhjalikku reformipaketti;
 - iii). eeldatavasti parandavad asjaomase liikmesriigi majanduse tulemusi ja vastupanuvõimet;
 - iv). eeldatavasti avaldab nende rakendamine püsivat mõju ja nad parandavad vajaduse korral asjaomase liikmesriigi institutsioonilist ja haldussuutlikkust, ning
 - b) kas asjaomaste liikmesriikide välja pakutud riigisisised meetmed, sealhulgas kavandatud vahe-eesmärgid ja sihid ning nendega seotud näitajad, tagavad eeldatavasti reformikohustuste tulemusliku rakendamise maksimaalselt kolme aasta jooksul.
- Käesolevas lõikes sätestatud hindamiskriteeriume kohaldatakse kooskõlas II lisas esitatud suunistega.
8. Liikmesriikide esitatud reformikohustuste ettepanekute hindamisel võivad komisjoni abistada eksperdid.
 9. Majanduspoliitika komitee, mis on loodud nõukogu otsusega 2000/604/EÜ majanduspoliitika komitee koosseisu ja põhikirja kohta³¹, võib avaldada arvamust liikmesriikide esitatud reformikohustuste ettepanekute kohta.

Artikkel 12

Komisjoni otsus

1. Komisjon võtab rakendusaktiga vastu otsuse nelja kuu jooksul alates ettepaneku ametlikust esimisest liikmesriigi poolt. Juhul kui komisjon hindab liikmesriigi

³⁰Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta (ELT L 306, 23.11.2011, lk 25).

³¹Nõukogu 29. septembri 2000. aasta otsus 2000/604/EÜ majanduspoliitika komitee koosseisu ja põhikirja kohta (EÜT L 257, 11.10.2000, lk 28–31).

esitatud reformikohustuste ettepanekut positiivselt, esitatakse otsuses reformikohustused, mille liikmesriik peab ellu viima, sealhulgas vahe-eesmärgid ja sihid ning artikli 10 kohaselt eraldatud rahaline toetus.

Vastavalt artiklile 33 täiendab rahaline toetus liidu fondidest toetatavaid muid meetmeid või tegevusi.

2. Lõikes 1 osutatud rahalise toetuse summa määratakse kindlaks, võttes arvesse asjaomase liikmesriigi kavandatud reformide laadi ja olulisust, mida on hinnatud artikli 11 lõikes 7 sätestatud kriteeriumite alusel, vastavalt II lisas esitatud suunistele ja kooskõlas järgmiste kriteeriumitega:
 - (a) juhul kui asjaomase liikmesriigi esitatud reformikohustuste ettepanek vastab täielikult artikli 11 lõikes 7 sätestatud kriteeriumitele, loetakse, et tegemist on suurte reformikohustustega, ja asjaomasele liikmesriigile eraldatakse artiklis 9 nimetatud kogu maksimaalne rahalise toetuse summa;
 - (b) juhul kui asjaomase liikmesriigi reformikohustuste ettepanek vastab rahuldavalt artikli 11 lõikes 7 sätestatud kriteeriumitele, loetakse, et tegemist on märkimisväärsete reformikohustustega, ja asjaomasele liikmesriigile eraldatakse pool artiklis 9 nimetatud maksimaalsest rahalise toetuse summast; ning
 - (c) juhul kui asjaomase liikmesriigi reformikohustuste ettepanek ei vasta rahuldavalt artikli 11 lõikes 7 sätestatud kriteeriumitele, ei eraldata asjaomasele liikmesriigile rahalist toetust.
3. Lõikes 1 osutatud otsuses sätestatakse rahalise toetuse summa, mis makstakse ühe osamaksena, kui liikmesriik on rahuldavalt saavutanud kõik vahe-eesmärgid ja sihid, mis on kindlaks määratud seoses iga reformikohustuse rakendamisega.

Otsuses sätestatakse reformikohustuste rakendamise kestus, mis ei ole pikem kui kolm aastat alates otsuse vastuvõtmisest. Otsusega nähakse ette ka: reformikohustuste rakendamise üksikasjalik kord ja ajakava ning asjaomase liikmesriigi poolt selle kohta aruannete esitamise üksikasjalik kord ja ajakava Euroopa poolaasta protsessi raames; vahe-eesmärkide ja sihtide saavutamist kajastavad asjaomased näitajad ning komisjonile asjaomastele alusandmetele juurdepääsu andmise kord.
4. Juhul kui komisjon hindab liikmesriigi esitatud reformikohustuste ettepanekut negatiivselt, edastab ta selle hinnangu nelja kuu jooksul alates reformikohustuste ettepaneku ametlikust esitamisest liikmesriigi poolt.

Artikkel 13

Reformikohustuste muutmine

1. Kui asjaomasel liikmesriigil ei ole objektiivsete asjaolude tõttu enam võimalik reformikohustusi, sealhulgas vahe-eesmärke ja sihte, osaliselt või täielikult täita, võib asjaomane liikmesriik esitada komisjonile põhjendatud taotluse artikli 12 lõikes 1 osutatud otsust muuta või see asendada. Selleks võib liikmesriik esitatud reformikohustusi muuta või esitada uued reformikohustused.
2. Kui komisjon leiab, et asjaomase liikmesriigi esitatud põhjustel on reformikohustuste muutmine põhjendatud, siis hindab komisjon uut ettepanekut vastavalt artikli 11

sätetele ja teeb vastavalt artiklile 12 uue otsuse nelja kuu jooksul alates taotluse ametlikust esitamisest.

3. Kui komisjon leiab, et reformikohustuste muutmine asjaomase liikmesriigi esitatud põhjustel ei ole põhjendatud, siis lükkab ta taotluse tagasi nelja kuu jooksul alates selle ametlikust esitamisest, olles andnud asjaomasele liikmesriigile võimaluse esitada oma tähelepanekud ühe kuu jooksul alates komisjoni järeldest teada saamisest.
4. Reformikohustusi saab muuta ainult ühe korra artikli 12 lõikes 1 osutatud otsuses sätestatud rakendamisperioodi jooksul.

Artikkel 14

Liikmesriigi aruandlus Euroopa poolaasta raames

Asjaomane liikmesriik annab reformikohustuste täitmisel tehtud edusammude kohta korrapäraselt aru Euroopa poolaasta raames, ilma et see piiraks artikli 12 lõike 3 teise lõigu kohaldamist. Sel eesmärgil soovitatakse liikmesriikidel reformide lõpule viimisel tehtud edusammudest aruandmiseks kasutada riiklike reformikavade sisu. Aruannete esitamise üksikasjalik kord ja ajakava, sealhulgas komisjonile asjaomastele alusandmetele juurdepääsu andmise kord sätestatakse artikli 12 lõikes 1 osutatud otsuses.

Artikkel 15

Maksed, rahalise toetuse peatamine ja tühistamine

1. Liikmesriigile reformitoetusvahendist antav rahaline toetus on kuludega sidumata maksete vormis, millele on osutatud finantsmääruse artikli 125 lõike 1 punktis a; seda hallatakse kõnealuses määruses sätestatud eelarve otsese täitmise normide kohaselt ja see ei eelda riigipoolset kaasrahastamist.
2. Artikli 12 lõikes 1 osutatud otsus kujutab endast individuaalset juriidilist kohustust finantsmääruse tähenduses ja see võib tugineda üldistele kulukohustustele. Eelarvelised kulukohustused võib jagada mitme aasta jooksul tehtavateks igaaastasteks osamakseteks.
3. Rahalise toetuse maksmine asjaomasele liikmesriigile käesoleva artikli kohaselt toimub vastavalt eelarveassigneeringutele ja vabade vahendite olemasolu korral.
4. Kui asjaomane liikmesriik on reformikohustused lõpule viinud, esitab ta komisjonile nõuetekohaselt põhjendatud taotluse rahalise osaluse maksmiseks. Komisjon hindab kahe kuu jooksul alates taotluse esitamisest, kas artikli 12 lõikes 1 osutatud otsuses sätestatud vahe-eesmärgid ja sihid on rahuldavalt ellu viidud. Selles võivad teda abistada asjakohased ekspandid, nagu on osutatud artikli 11 lõikes 8.

Kui hindamise tulemus on positiivne, makstakse rahaline toetus välja kooskõlas finantsmäärusega.

5. Kui komisjon teeb lõikes 4 osutatud hindamise tulemusena kindlaks, et artikli 12 lõikes 1 osutatud otsuses sätestatud vahe-eesmärgid ja sihid ei ole rahuldavalt ellu viidud, peatatakse kogu või osa rahalise toetuse maksmine. Asjaomasel liikmesriigil on võimalus esitada oma tähelepanekud ühe kuu jooksul alates komisjoni järeldest teada saamisest.

Toetuse maksmine taastatakse, kui liikmesriik on võtnud vajalikud meetmed tagamaks, et artikli 12 lõikes 1 osutatud vahe-eesmärgid ja sihid oleksid rahuldavalt ellu viidud.

6. Erandina finantsmääruse artikli 116 lõikest 2 hakkab maksetähtaeg kulgema alates kuupäevast, mil liikmesriiki teavitati lõike 4 teise lõigu kohasest positiivsest hindamistulemusest, või kuupäevast, mil teatati maksete taastamisest vastavalt lõike 5 teisele lõigule.
 7. Kui asjaomane liikmesriik ei ole võtnud vajalikke meetmeid kuue kuu jooksul alates toetuse maksmise peatamisest, tühistab komisjon rahalise toetuse summa vastavalt finantsmääruse artikli 14 lõikele 1, olles andnud asjaomasele liikmesriigile võimaluse esitada oma tähelepanekud kahe kuu jooksul alates komisjoni järeldustest teada saamisest.
 8. Kui asjaomane liikmesriik ei ole 18 kuu jooksul alates artikli 12 lõikes 1 osutatud reformikohustuste vastuvõtmise kuupäevast teinud reaalseid edusamme seoses ühegi asjaomase vahe-eesmärgi ja sihiga, tühistatakse rahalise toetuse summa vastavalt finantsmääruse artikli 14 lõikele 1. Reaalsete edusammude puudumine tähendab, et liikmesriik ei ole kinni pidanud artikli 12 lõikes 3 osutatud ajakavast.
- Komisjon teeb otsuse rahalise toetuse summa tühistada pärast seda, kui on andnud asjaomasele liikmesriigile võimaluse esitada oma tähelepanekud kahe kuu jooksul alates komisjoni järelduste edastamisest liikmesriigile.

Artikkel 16 *Reformide kestvus*

1. Liikmesriik maksab komisjonile tagasi talle artikli 15 kohaselt reformikohustusega seoses makstud rahalise toetuse summa, kui tingimused, mis võimaldasid toetuse saamist, on asjaomases liikmesriigis viie aasta jooksul pärast toetuse saamist märkimisväärselt muutunud.
2. Järgmistel juhtudel loetakse, et tingimused, mis võimaldasid toetuse maksmist, on märkimisväärselt muutunud:
 - (a) meetmed, mis viisid reformikohustuste täitmiseni, on tagasi pööratud või
 - (b) meetmeid, mis viisid reformikohustuste täitmiseni, on oluliselt muudetud muude meetmetega.
3. Komisjon teeb otsuse toetuse tagasimaksmise kohta pärast seda, kui on andnud asjaomasele liikmesriigile võimaluse esitada oma tähelepanekud kahe kuu jooksul alates komisjoni järelduste edastamisest liikmesriigile.

Artikkel 17 *Euroopa Parlamendi ja nõukogu teavitamine reformikohustustest ning sellealane teavitustegevus*

1. Komisjon edastab teabe artiklis 12 osutatud reformikohustuste kohta viivitamata Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
2. Kui asjaomane liikmesriik on andnud oma nõusoleku, võib komisjon tegeleda teavitustegevusega, et tagada liidu rahaliste vahendite nähtavus reformikohustuste pakatile kavandatud rahalise toetuse osas.

III PEATÜKK

Tehnilise toetuse vahend

Artikkel 18

Tehnilise toetuse saamise tingimustele vastavad meetmed

Kooskõlas artikli 4 punktis b ja artikli 5 lõike 2 punktis b sätestatud eesmärkidega rahastatakse tehnilise toetuse vahendist eelkõige järgmisi meetmete liike:

- (a) poliitilise nõustamise, poliitiliste muutuste, strateegiate ja reformi tegevuskavade koostamise ning õiguslike, institutsiooniliste, struktuuri- ja haldusreformidega seotud oskusteave;
- (b) ekspertide, sealhulgas kohapeal viibivate ekspertide, lühi- või pikaajaline kaasamine, et täita spetsiifilistesse valdkondadesse kuuluvaid ülesandeid või sooritada operatiivtegevusi, vajaduse korral koos suulise või kirjaliku tõlke, koostöötoetuse, haldusabi, taristu ja seadmetega;
- (c) institutsioonilise, haldus- või valdkondliku suutlikkuse suurendamine ja sellega seotud toetusmeetmed kõikidel valitsustasanditel, samuti kaasa aitamine kodanikuühiskonna võimestamisele vastavalt vajadusele, eelkõige:
 - i) seminarid, konverentsid ja õpikojad;
 - ii) töövisiidid asjaomastesse liikmesriikidesse või kolmandatesse riikidesse, et võimaldada ametnikel omandada või täiendada oskusteavet või teadmisi asjakohastes küsimustes, ning
 - iii) koolitustegevus ja internetipõhiste või muude koolitusmoodulite arendamine, mille eesmärk on toetada asjaomaste reformidega seotud vajalikke ametialaseid oskusi ja teadmisi;
- (d) andmete ja statistika kogumine; ühtsete metoodikate ning asjakohasel juhul näitajate ja võrdlusnäitajate väljatöötamine;
- (e) kohaliku tegevustoetuse korraldamine näiteks varjupaiga, rände ja piirikontrolli valdkondades;
- (f) IT-suutlikkuse suurendamine, sealhulgas asjaomaste reformide elluviimiseks vajaliku IT-taristu ja rakenduste väljatöötamise, hoolduse, käitamise ja kvaliteedikontrolli alane oskusteave ning avalike teenuste digiteerimisele suunatud programmide alane oskusteave;
- (g) uuringud, teadusuuringud, analüüsid ja küsitlused, hindamised ja mõjuhindamised ning suuniste, aruannete ja õppematerjalide väljatöötamine ja avaldamine;
- (h) teabevahetusprojektid õppimiseks, koostööks, teadlikkuse suurendamiseks, teabe levitamiseks seotud tegevusteks ning heade tavade vahetamiseks; teadlikkuse suurendamise ja teabekampaaniate, meediakampaaniate ja ürituste korraldamine, sealhulgas organisatsioonide teabevahetus ja kui see on asjakohane, teabevahetus sotsiaalvõrgustikes; ning

- (i) materjalide koostamine ja avaldamine nii teabe kui ka programmi tulemuste levitamiseks, sealhulgas süsteemide ja töövahendite väljatöötamise, käitamise ja hoolduse kaudu, kasutades info- ja sidetehnoloogiat.

Artikkel 19
Tehnilise toetuse taotlus

1. Tehnilise toetuse vahendist tehnilist toetust sooviv liikmesriik esitab komisjonile tehnilise toetuse taotluse, nimetades poliitikavaldkonnad ja prioriteedid, mis kuuluvad artikli 6 kohaselt programmi kohaldamisalasse. Komisjon korraldab tehnilise toetuse vahendist toetuse andmiseks taotlusvoorud, millega nähakse ette asjakohased tähtpäevad taotluste esitamiseks. Komisjon võib koostada suunised toetusetaotluse põhiosade kohta.
2. Liikmesriigid võivad esitada tehnilise toetuse taotluse asjaoludel, mis on seotud järgmisega:
 - (a) liikmesriikide endi algatatud reformide elluviimine, et saavutada eelkõige jätkusuutlik majanduskasv ja töökohtade loomine;
 - (b) makromajanduslike kohandamisprogrammide elluviimine liikmesriikides, kes saavad kehtivate õigusaktide alusel liidult finantsabi, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 472/2013³² kohaselt liikmesriikides, kelle vääring on euro, ning nõukogu määruse (EÜ) nr 332/2002³³ kohaselt liikmesriikides, kelle vääring ei ole euro;
 - (c) jätkusuutlikku majanduskasvu tagavate reformide elluviimine majanduse juhtimise protsesside, eelkõige Euroopa poolaasta raames esitatud riigipõhiste soovitude või liidu õiguse rakendamisega seotud meetmete kontekstis;
 - (d) reformikohustuste ettepaneku koostamine ja liikmesriikide poolt endale võetud reformikohustuste elluviimine;
 - (e) selliste reformide elluviimine, mis on olulised euroalaga ühinemise ettevalmistamise jaoks, nendes liikmesriikides, kelle vääring ei ole euro ja kes on astunud tõendatavaid samme ühisraha kasutuselevõtmiseks teatava ajavahemiku jooksul.
3. Võttes arvesse läbipaistvuse, võrdse kohtlemise ja usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtteid, analüüsib komisjon, pärast liikmesriigiga muu hulgas Euroopa poolaasta raames peetud dialoogi, lõikes 1 osutatud toetusetaotlust lähtuvalt tuvastatud probleemide kiireloomulisusest, ulatusest ja raskusest, asjaomaste poliitikavaldkondade toetusvajadustest, sotsiaalmajanduslike näitajate analüüsist ning liikmesriigi üldisest haldussuutlikkusest.

Analüüsi põhjal ja võttes arvesse liidu fondidest või muudest liidu programmidest rahastatavaid käimasolevaid tegevusi ja meetmeid, lepib komisjon asjaomase liikmesriigiga kokku tehnilise toetusega seotud prioriteetsed toetusvaldkonnad,

³²Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 472/2013, millega tugevdatakse majanduse ja eelarve järelevalvet euroala liikmesriikide üle, millel on või võivad tekkida tõsised raskused finantsstabiilsuse tagamisel (ELT L 140, 27.5.2013, lk 1)

³³Nõukogu 18. veebruari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 332/2002, millega liikmesriikide maksebilansi toetamiseks luuakse keskmise tähtajaga rahalise abi süsteem (EÜT L 53, 23.2.2002, lk 1)

eesmärgid, esialgse ajakava, võetavate toetusmeetmete ulatuse ja rahalise toetuse hinnangulise üldsumma, mis sätestatakse koostöö- ja toetuskavas.

4. Lõikes 3 osutatud koostöö- ja toetuskavas tuuakse muust tehnilisest toetusest eraldi välja meetmed, mis on seotud ettevalmistustega euroalaga ühinemiseks, vastavalt artiklile 32. Kavas tuuakse eraldi välja ka meetmed, mis on seotud liikmesriigi poolt artiklite 13 ja 29 kohaselt võetud reformikohustustega.

Artikkel 20

Euroopa Parlamendi ja nõukogu teavitamine koostöö- ja toetuskavadest ning sellealane teavitustegevus

1. Asjaomase liikmesriigi nõusolekul edastab komisjon koostöö- ja toetuskava ilma põhjendamatut viivitusteta Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Asjaomane liikmesriik võib keelduda nõusoleku andmisest tundliku või konfidentsiaalse teabe puhul, mille avalikustamine seaks ohtu liikmesriigi avalikud huvid.
2. Olenemata lõikes 1 sätestatust edastab komisjon koostöö- ja toetuskava siiski Euroopa Parlamendile ja nõukogule järgmistel asjaoludel:
 - (a) niipea, kui asjaomane liikmesriik on eemaldanud kogu tundliku või konfidentsiaalse teabe, mille avalikustamine seaks ohtu liikmesriigi avalikud huvid;
 - (b) pärast mõistliku aja möödumist, kui asjaomase teabe avalikustamine ei kahjustaks toetusmeetmete rakendamist programmi raames, ja igal juhul hiljemalt kaks kuud pärast selliste meetmete võtmist vastavalt koostöö- ja toetuskavale.
3. Komisjon võib tegeleda teavitustegevusega, et tagada liidu rahaliste vahendite nähtavus koostöö- ja toetuskavaga ette nähtud toetusmeetmete osas.

Artikkel 21

Muu rahaline osalus tehnilise toetuse vahendis

1. Lisaks artikli 7 lõike 2 punktis b ja punkti c alapunktis ii sätestatud rahastamispaketile võib programmi tehnilise toetuse eelarvet rahastada liikmesriikide täiendava vabatahtliku rahalise osaluse kaudu.
2. Lõikes 1 osutatud täiendav rahaline osalus võib koosneda maksetest, mis tehakse kooskõlas määruse artikliga 100 vastavalt kõnealuses artiklis sätestatud korrale, nagu on osutatud artikli 7 lõikes 4.

Artikkel 22

Täiendav rahastamine

Tehnilise toetuse vahendist rahastatavad meetmed võivad saada toetust muudest liidu programmidest, vahenditest või fondidest liidu eelarve raames, tingimusel et toetus ei hõlma samu kulusid.

Artikkel 23

Tehnilise toetuse vahendi rakendamine

1. Komisjon rakendab tehnilise toetuse vahendit programmi raames vastavalt finantsmäärusele.

2. Programmi tehnilise toetuse vahendist rahastatavaid meetmeid võib ellu viia komisjon otse või seda võib teha kaudselt üksuste või isikute kaudu, kes ei ole liikmesriigid, kooskõlas finantsmääruse artikliga XX. Artikli 19 kohastele meetmetele antakse liidu toetust eeskätt järgmises vormis:
- (a) toetused;
 - (b) avaliku hanke lepingud;
 - (c) välisekspertide, sealhulgas toetust andvate või saavate liikmesriikide riiklike, piirkondlike või kohaliku omavalitsuse ekspertide kulude hüvitamine;
 - (d) osalus rahvusvaheliste organisatsioonide loodud usaldusfondides ning
 - (e) eelarve kaudse täitmise raames võetavad meetmed.
3. Toetusi võib anda liikmesriikide ametiasutustele, Euroopa Investeerimispannga gruppide, rahvusvaheliste organisatsioonidele, avaliku sektori või eraõiguslikele asutustele ja üksustele, mis on seadusjärgselt asutatud:
- (a) liikmesriikides;
 - (b) Euroopa Majanduspiirkonna lepinguosalistes Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni riikides asjaomases lepingus sätestatud tingimustel.

Toetuste kaasrahastamise määr on kuni 100 % toetuskõlblikest kuludest.

4. Tehnilist tuge võivad pakkuda ka üksikud eksperdid, keda võib kutsuda osalema programmi raames korraldatavates valitud tegevustes, juhul kui see on vajalik artikli 5 lõike 2 punktis b ja punkti c alapunktis ii sätestatud erieesmärkide saavutamiseks.
5. Programmi tehnilise toetuse vahendi rakendamiseks võtab komisjon rakendusaktidega vastu tööprogrammid ning teavitab neist Euroopa Parlamenti ja nõukogu.
- Tööprogrammides esitatakse tehnilise toetuse vahendile eraldatud summa. Samuti sätestatakse tööprogrammides meetmed, mis on vajalikud nende elluviimiseks kooskõlas käesoleva määruse artikli 4 punktis b ning artikli 5 lõike 2 punktis b ja punkti c alapunktis ii osutatud üld- ja erieesmärkidega, toetuste valiku- ja määramiskriteeriumid ning kõik finantsmääruses nõutud üksikasjad.
6. Vahendite õigeaegse kättesaadavuse tagamiseks reserveeritakse piiratud osa tööprogrammist erimeetmeteks ettenägematutel ja piisavalt põhjendatud kiireloomulistel asjaoludel, mis nõuavad kohest reageerimist, näiteks majanduses esineva tõsise häire või majanduslikke ja sotsiaalseid tingimusi tõsiselt mõjutavate kaalukate asjaolude korral, mis ei allu asjaomase liikmesriigi kontrollile.

Komisjon võib tehnilist toetust sooviva liikmesriigi taotlusel võtta erimeetmeid kooskõlas käesolevas õigusaktis kindlaks määratud eesmärkide ja tegevustega, et pakkuda tehnilist toetust liikmesriigi ametiasutustele kiireloomuliste vajaduste rahuldamisel. Nimetatud erimeetmed on oma olemuselt ajutised ja nende suhtes kohaldatakse üksnes artikli 19 lõikes 2 sätestatud tingimusi. Erimeetmed lõpevad kuue kuu jooksul ja need võidakse asendada tehnilise toetuse meetmetega artiklis 19 sätestatud tingimuste kohaselt.

IV PEATÜKK

Lähenemisrahastu

Artikkel 24

Üldsätted

1. Euroalaga liitumist toetav lähenemisrahastu on kättesaadav igale toetuskõlblikule liikmesriigile, nagu on osutatud artikli 2 lõikes 6. Pakutav toetus koosneb kahest komponendist:
 - (a) rahalise toetuse komponent ning
 - (b) tehnilise toetuse komponent.
2. Rahalise toetuse komponendi suhtes kohaldatakse II peatüki sätteid, mida täiendavad artiklite 25–29 sätted.
3. Tehnilise toetuse komponendi suhtes kohaldatakse III peatüki sätteid, mida täiendavad artiklite 30–32 sätted.

1. JAGU

RAHALINE TOETUS

Artikkel 25

Toetuskõlblikud reformid

Lähenemisrahastu rahastamise tingimustele vastavad sellised struktuurireformid, mis aitavad toetuskõlblikke liikmesriike ettevalmistustes euroalaga ühinemiseks. Kõnealuste reformide eesmärk on majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta raames kindlaks tehtud probleemide lahendamine.

Artikkel 26

Liikmesriikidele saada olev maksimaalne toetussumma

X lisas on esitatud igale liikmesriigile saada olev maksimaalne rahalise toetuse summa artikli 7 lõike 2 punkti c alapunktis i osutatud kogu rahastamispaketist. Iga toetuskõlbliku liikmesriigi maksimaalne toetussumma arvutatakse välja, kasutades kõnealuses lisas esitatud kriteeriume ja meetodit ning võttes aluseks liikmesriigi rahvaarvu ja seda kohaldatakse igas artiklis 10 sätestatud toetuse eraldamise etapis ja taotlusvoorus.

Ilma et see piiraks artikli 7 lõike 2 teise lõigu kohaldamist, on maksimaalne toetussumma igale toetuskõlblikule liikmesriigile osaliselt või täielikult saadaval artiklis 10 sätestatud korra kohaselt toimuva toetuse eraldamise protsessi igas etapis ja see kujutab endast täiendavat toetust, mis eraldatakse lisaks artiklis 9 osutatud rahalisele toetusele vastutasuks selle eest, kui asjaomane liikmesriik viib artikli 25 kohaselt ellu lisareforme.

Artikkel 27

Reformikohustuste ettepanek

1. Toetuskõlblik liikmesriik esitab reformikohustuste ettepaneku lähenemisrahastu rahalise toetuse komponendi raames vastavalt artiklile 11.
2. Lõikes 1 osutatud reformikohustuste ettepanekus esitatakse reformid, mida peetakse oluliseks toetuskõlbliku liikmesriigi euroalaga ühinemise jaoks, ning viidatakse asjaomase liikmesriigi valitsuse poolt komisjonile saadetud ametlikule kirjale, milles

väljendatakse selget pühendumust euroalaga liitumisele mõistliku ja kindlaks määratud ajavahemiku jooksul ning esitatakse komisjoniga konsulteerimise järel usutav tähtaegadega tegevuskava selliste konkreetsete meetmete rakendamiseks, millega valmistatakse ette edukat liitumist euroalaga, sealhulgas sammud, millega tagatakse siseriiklike õigusaktide täielik kooskõla liidu (sh pangandusliit) õiguse kohaste nõuetega.

Kõnealune ettepanek ei hõlma reforme, mille kohta on juba ettepanek esitatud või mida juba rahastatakse II peatükis osutatud reformitoetusvahendist.

3. Komisjon hindab lähenemisrahastu rahalise toetuse komponendi raames esitatud reformikohustuste ettepanekut vastavalt artiklile 11. Lisaks hindab komisjon ka kavandatud reformikohustuste asjakohasust euroalaga liitumise ettevalmistamise seisukohast.

Artikkel 28 *Komisjoni otsus*

1. Komisjon võtab artikli 12 lõike 1 kohaselt vastu otsuse, milles esitatakse kõnealuses artiklis osutatud elemendid seoses reformikohustustega, mida toetuskõlblik liikmesriik hakkab rakendama ja mis on olulised euroalaga liitumise ettevalmistamise seisukohast. Komisjoni otsuses viidatakse ka asjaomase liikmesriigi valitsuse poolt komisjonile saadetud ametlikule kirjale, milles väljendatakse selget pühendumust euroalaga liitumisele mõistliku ja kindlaks määratud ajavahemiku jooksul ning milles on komisjoniga konsulteerimise järel esitatud usutav tähtaegadega tegevuskava selliste konkreetsete meetmete rakendamiseks, millega valmistatakse ette edukat liitumist euroalaga, sealhulgas sammud, millega tagatakse siseriiklike õigusaktide täielik kooskõla liidu (sh pangandusliit) õiguse kohaste nõuetega.
2. Artikli 12 lõikes 1 osutatud otsuses sätestatud rahalise toetuse summa määratakse kindlaks vastavalt kõnealuses artiklis sätestatud kriteeriumitele ja artikli 27 lõikes 3 sätestatud lisakriteeriumile. Kõnealune rahaline toetus on eraldiseisev reformitoetusvahendist eraldatud rahalisest toetusest ja see eraldatakse vastutasuna selle eest, et asjaomane liikmesriik hakkab ellu viima reforme, mis on olulised euroalaga liitumise ettevalmistamise seisukohast.

Artikkel 29 *Täiendav rahastamine*

Reforme, mida rahastatakse reformitoetusvahendist vastavalt II peatükile, ei rahastata lähenemisrahastu rahalise toetuse komponendi raames.

2. JAGU **TEHNILINE TOETUS**

Artikkel 30 *Rahastamiskõlblikud meetmed*

Kooskõlas artikli 4 punktis b ja artikli 5 lõike 2 punkti c alapunktis ii sätestatud eesmärkidega võib lähenemisrahastust vastavalt artiklile 18 rahastada selliseid reforme toetavaid meetmeid ja tegevusi, mis aitavad toetuskõlblikke liikmesriike ettevalmistustes euroalaga ühinemiseks.

Artikkel 31
Tehnilise toetuse taotlus

1. Toetuskõlblik liikmesriik esitab taotluse saada lähenemisrahastust tehnilist toetust vastavalt artiklile 19. Taotluses viidatakse ka asjaomase liikmesriigi valitsuse poolt komisjonile saadetud ametlikule kirjale, milles väljendatakse selget pühendumust euroalaga liitumisele mõistliku ja kindlaks määratud ajavahemiku jooksul ning milles on komisjoniga konsulteerimise järel esitatud usutav tähtaegadega tegevuskava selliste konkreetsete meetmete rakendamiseks, millega valmistatakse ette edukat liitumist euroalaga, sealhulgas sammud, millega tagatakse siseriiklike õigusaktide täielik kooskõla liidu (sh pangandusliit) õiguse kohaste nõuetega.
2. Tehnilise toetuse taotluses märgitakse, kas see on oluline euroalaga ühinemise ettevalmistamise jaoks vastavalt artiklile 30 ja esitatakse asjakohased põhjendused.
3. Komisjon analüüsib taotlusi saada lähenemisrahastust tehnilist toetust teistest tehnilise toetuse taotlustest eraldi. Kui komisjon analüüsib taotlusi vastavalt artiklile 19, võtab ta arvesse ka taotluse olulisust euroalaga ühinemise ettevalmistamise jaoks.
4. Artikli 19 lõikes 3 osutatud koostöö- ja toetuskavas tuuakse muust tehnilisest toetusest eraldi välja meetmed, mis on seotud ettevalmistustega euroalaga ühinemiseks.

Artikkel 32
Tehnilise toetuse rakendamine

Artikli 23 lõikes 5 osutatud tööprogrammides esitatakse ka tehnilise toetuse summa, mis eraldatakse toetuskõlblikele liikmesriikidele seoses reformidega, mis aitavad neid liikmesriike ettevalmistustes euroalaga ühinemiseks. Samuti sätestatakse tööprogrammides meetmed, mis on vajalikud nende elluviimiseks kooskõlas käesoleva määruse artikli 4 punktis b ning artikli 5 lõike 2 punkti c alapunktis ii osutatud üld- ja erieesmärkidega, toetuste valiku- ja määramiskriteeriumid ning kõik finantsmääruses nõutud üksikasjad.

V PEATÜKK

Vastastikune täiendavus, järelevalve ja hindamine

Artikkel 33
Koordineerimine ja vastastikune täiendavus

1. Komisjon ja asjaomased liikmesriigid soodustavad oma pädevusele vastaval määral koostööd ning tagavad tulemusliku koordineerimise programmi ja muude liidu programmide või vahendite vahel, eriti liidu fondidest rahastatavate meetmetega. Sel eesmärgil nad:
 - (a) tagavad vastastikuse täiendavuse, koostöö, sidususe ja järjepidevuse eri vahendite vahel liidu, riiklikul ja kui see on asjakohane, piirkondlikel tasanditel, eriti seoses liidu fondidest rahastatavate meetmetega, nii kavandamise kui ka elluviimise ajal;

- (b) optimeerivad koordineerimismehhanisme, et vältida jõupingutuste kattumist, ning
 - (c) tagavad tiheda koostöö nende vahel, kes liidu, riiklikul ja kui see on asjakohane, piirkondlikel tasanditel vastutavad sidusate ja ühtlustatud tugimeetmete rakendamise eest iga käesoleva määrusega kehtestatud vahendi raames.
2. Komisjon püüab tagada vastastikuse täiendavuse ja koostoime teiste asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonide antava toetusega.

Artikkel 34

Järelevalve programmi rakendamise üle

1. Komisjon teostab järelevalvet programmi rakendamise üle ning hindab artiklis 4 sätestatud üldeesmärkide ja artiklis 5 sätestatud erieesmärkide saavutamist. Näitajad, mille abil antakse aru edusammudest ning programmi üld- ja erieesmärkide saavutamise järelevalveks ja hindamiseks, on iga programmi vahendi kohta esitatud III lisas. Järelevalve programmi rakendamise üle on sihipärane ja erinevate programmi vahendite raames toimuvate tegevustega proportsionaalne.
2. Tulemusaruannete süsteem peab tagama, et programmi rakendamise ja tulemuste järelevalveks vajalikke andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigeaegselt. Selleks kehtestatakse liidu vahendite saajatele proportsionaalsed aruandlusnõuded.

Artikkel 35

Aastaaruanne

1. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule programmi rakendamise kohta igal aastal aruande.
2. Rahalise toetusega seotud tegevuse puhul esitatakse aastaaruandes teave edusammude kohta, mida asjaomased liikmesriigid on teinud reformikohustuste täitmisel reformitoetusvahendi raames. Aastaaruandes esitatakse sama teave lähenemisrahastu rahalise toetuse komponendi rakendamise kohta.
- Esimeses lõigus osutatud rahalise toetusega seotud tegevuse kohta aru andmisel võib komisjon kasutada komisjoni poolt Euroopa poolaasta raames ametlikult vastu võetud asjaomaste dokumentide sisu, kui see on asjakohane.
3. Tehnilise toetusega seotud tegevuse puhul esitatakse aastaaruandes teave järgmise kohta:
- (a) toetusetaotlused, mille liikmesriigid on esitanud vastavalt artikli 19 lõikele 1;
 - (b) artikli 19 lõikes 2 osutatud liikmesriikide toetusetaotluste analüüsimise kriteeriumide kohaldamise analüüs;
 - (c) artikli 19 lõikes 3 osutatud koostöö- ja toetuskavad ning
 - (d) artikli 23 lõike 6 alusel võetud erimeetmed.
4. Mis puudutab tehnilise toetusega seotud tegevust, siis aastaaruandes esitatakse lõikes 3 osutatud elemendid ka lähenemisrahastu tehnilise toetuse komponendi rakendamise kohta.

Artikkel 36
Programmi hindamine

1. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele sõltumatu vahehindamise aruande mitte hiljem kui neli aastat pärast programmi rakendamise algust ja sõltumatu järelhindamise aruande mitte hiljem kui neli aastat pärast artiklis 1 sätestatud ajavahemiku lõppu.
2. Hindamine hõlmab reformitoetusvahendit, tehnilise toetuse vahendit ja lähenemisrahastut.
3. Vahehindamise aruanne sisaldab teavet programmi eesmärkide saavutamise, rahaliste vahendite kasutamise tõhususe ning programmi Euroopa lisaväärtuse kohta. Ühtlasi käsitletakse aruandes kõigi eesmärkide ja meetmete jätkuvat asjakohasust.
4. Järelhindamise aruandes esitatakse programmi üldhinnang ja see sisaldab teavet programmi pikaajalise mõju kohta.

VI PEATÜKK
Ülemineku- ja lõppsätted

Artikkel 37
Teavitamine, teabevahetus ja avalikustamine

1. Liidu rahaliste vahendite saajad tunnistavad liidu rahaliste vahendite päritolu ja tagavad selle nähtavuse eriti meetmeid ja nende tulemusi reklaamides, andes eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele selle kohta sidusat, tulemuslikku ja proportsionaalset suunatud teavet.
2. Komisjon rakendab programmi, selle meetmete ja tulemustega seotud teavitus- ja teabevahetusmeetmeid. Programmile eraldatud rahalised vahendid peavad ühtlasi aitama kaasa liidu poliitiliste prioriteetide tutvustamisele, niivõrd kui need on seotud artiklites 4 ja 5 osutatud eesmärkidega.

Artikkel 38
Üleminekusäte

1. Tehnilise toetuse meetmeid ja tegevusi, mis algatati 31. detsembril 2020 või enne seda määruse (EL) nr 2017/825 kohaselt, reguleerib ka edasipidi kõnealune määrus kuni nende lõpuleviimiseni.
2. Artikli 7 lõike 2 punktis b ning punkti c alapunktis ii osutatud programmi rahastamispaketist võib katta ka tehnilise ja haldusabi kulud, kaasa arvatud sellise jälgimise, teabevahetuse ja hindamise kulud, mis on ette nähtud määrusega (EL) nr 2017/825 ja mis ei ole lõpule viidud 31. detsembriks 2020.
3. Vajaduse korral võib kanda eelarvesse assigneeringuid ka pärast 2020. aastat, et katta artikli 7 lõikes 3 ette nähtud kulusid, mis on seotud selliste meetmete haldamisega, mis ei ole 31. detsembriks 2020 veel lõpule viidud.

Artikkel 39
Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

- 1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus
- 1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad (*programmi teemavaldkond*)
- 1.3. Ettepaneku/algatuse liik
- 1.4. Ettepaneku/algatuse põhjendus
- 1.5. Meetme kestus ja finantsmõju
- 1.6. Ettenähtud eelarve täitmise viisid

2. HALDUSMEETMED

- 2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad
- 2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem
- 2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

- 3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub
- 3.2. Hinnanguline mõju kuludele
 - 3.2.1. Üldine hinnanguline mõju kuludele
 - 3.2.2. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele
 - 3.2.3. Kolmandate isikute rahaline osalus
- 3.3. Hinnanguline mõju tuludele

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse reformide tugiprogramm ajavahemikuks 2021–2027

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad (*programmi teemavaldkond*)

Majandus- ja rahandusküsimused

1.3. Ettepanek/algatus käsitleb:

✓ **uut meedet**

☐ **uut meedet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest**³⁴

✓ **olemasoleva meetme pikendamist**

☐ **ühe või mitme meetme ümbersuunamist teise või uude meetmesse või ühendamist teise või uue meetmega**

1.4. Ettepaneku/algatuse põhjendus

1.4.1. Lühiki- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava

Struktuurireformid muudavad püsivalt majanduse struktuuri või institutsioonilist ja õigusraamistikku, milles ettevõtjad ja inimesed tegutsevad. Kui struktuurireformid on hästi valitud ja ellu viidud, võivad nad kiirendada liikmesriikidevahelist majanduslikku ja sotsiaalset lähenemist nii euroalal kui ka sellest väljaspool ning suurendada liikmesriikide majanduse vastupanuvõimet. Eeldatakse, et see toob kaasa suurema jõukuse ning majandus- ja rahaliidu kui terviku sujuva ja stabiilse toimimise.

Struktuurireformid on kavandatud selleks, et suurendada majanduse konkurentsivõimet, potentsiaalset majanduskasvu ning majanduslikku ja sotsiaalset vastupanuvõimet, kuid nendest tulenevat kasu on sageli näha alles pikas perspektiivis, samal ajal kui nende majanduslikud, sotsiaalsed ja poliitilised kulud tekivad sageli lühikeses perspektiivis. Sel põhjusel võivad riikide valitsused loobuda teatud reformide elluviimisest. Majanduspoliitika koordineerimise mehhanismi rakendamise käigus saadud kogemused Euroopa poolaasta raames näitavad, et reformide elluviimine on jätkuvalt aeglane ja liikmesriigiti ebaühtlane, ning on avaldanud negatiivset mõju lähenemisele ja ELi liikmesriikide ja seega kogu liidu majanduse vastupanuvõimele.

Sellest lähtuvalt teeb komisjon ettepaneku uue reformide tugiprogrammi (edaspidi „programm“) kohta, mis sisaldab kolme eraldiseisvat vahendit, mis täiendavad üksteist: i) reformitoetusvahend, ii) struktuurireformi tugiprogrammi järelprogramm, mis kujutab endast tehnilise toetuse vahendit, ja iii) lähenemisrahastu, mis pakub spetsiifilist ja sihipärast toetust euroalavälistele liikmesriikidele, kes on astunud tõendatavaid samme euroalaga ühinemiseks teatava ajavahemiku jooksul. Programmi eesmärk on seega toetada liikmesriikide valitsusi ja ametiasutusi majanduskasvu

³⁴

Vastavalt finantsmääruse artikli 58 lõike 2 punktile a või b.

tagavate struktuurireformide kavandamisel ja elluviimisel, kui nad esitavad taotluse või reformiettepanekud. Programm peaks aitama saavutada üldist eesmärki, milleks on ühtekuuluvuse, konkurentsivõime, tootlikkuse, majanduskasvu ja tööhõive suurendamine. Selleks peaks see pakkuma struktuurilist laadi reformide lõpuleviimiseks finantsstiimuleid ja tehnilist toetust, et parandada liikmesriikide haldussuutlikkust, mis võimaldab neil vastata institutsioonide, poliitilise juhtimise, avaliku sektori asutuste ning majandus- ja sotsiaalsektori probleemidele.

- 1.4.2. *ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda erinevatest teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.*

ELi tasandi meetme põhjused (*ex ante*)

Uus reformide tugiprogramm pakub ainulaadset vahendite kombinatsiooni kõigile ELi liikmesriikidele, maksimeerides niimoodi mõju ELi tasandil. Selle peamine lisaväärtus seisneb selles, et programmis osalemine on vabatahtlik ja et edendatakse liikmesriikide vastutust reformide eest.

Reformitoetusvahend on loodud seetõttu, et struktuurireformide elluviimine on olnud riiklikul tasandil nõrk ja et praeguses ELi majanduse juhtimise süsteemis on tuvastatud puudused. Kuigi struktuurireformide elluviimine liikmesriikides kuulub endiselt riikide pädevusse, annab ELi tasandi meede ajendi selleks, et saada üle poliitilisest kõhklusest viia läbi reforme (mis võib osaliselt olla seotud rahaliste või poliitiliste lühiajaliste kuludega). Samuti soovitakse programmiga pakkuda konkreetset rahalist toetust Euroopa poolaasta protsessis kindlaks määratud reformide elluviimiseks, järgides seejuures subsidiaarsuse põhimõtet.

Tehnilise toetuse vahend (ja lähenemisrahastu tehnilise toetuse komponent) parandab jätkuvalt liikmesriikide haldussuutlikkust kogu liitu hõlmava oskusteabe võrgustiku kaudu, millest saavad kasu kõik toetust taotlevad liikmesriigid, ning edendab vastastikust usaldust ja koostööd liikmesriikide ja komisjoni vahel.

Lähenemisrahastu rahalise toetuse komponent on suunatud liikmesriikidele, kes on astunud tõendatavaid samme, et võtta teatava ajavahemiku jooksul kasutusele ühisraha, ning selle eesmärk on parandada euroalaga liituda soovivate liikmesriikide ja euroala kui terviku vastupanuvõimet, tuues kaasa positiivse piiriülese mõju ja/või positiivse ülekanduva mõju euroalale ja liidule tervikuna.

Oodatav tekkiv liidu lisaväärtus (*ex post*)

Kuigi struktuurireformide elluviimine liikmesriikides kuulub endiselt riikide pädevusse, sai kriisiaastatel selgeks, et liikmesriikide majanduse tiheda seotuse tõttu ei saa reformid olla vaid riigisisene küsimus. Majanduspoliitika koordineerimist on Euroopa poolaasta raames küll tugevdatud, kuid riigipõhiste soovitude rakendamine on olnud eri liikmesriikides erinev. Programmi alusel antakse lisatoetust reformide elluviimiseks Euroopa poolaasta raames. Seeläbi aitab see kaasa liikmesriikide makromajandusliku stabiilsuse ning majandusliku ja sotsiaalse vastupanuvõime edendamisele. Seepärast ei avaldu programmi mõju mitte üksnes riikide tasandil, vaid sel on hea ülekanduv mõju ka liidule tervikuna.

1.4.3. *Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid*

Tehnilise toetuse vahend on jätkuks olemasolevale, 2017.–2020. aasta struktuurireformi tugiprogrammile, mis jõustus 20. mail 2017. Struktuurireformi tugiprogrammi elluviimine algas 2017. aasta tööprogrammi vastuvõtmisega 2017. aasta septembris ja jätkus 2018. aasta märtsis 2018. aasta tööprogrammi vastuvõtmisega. Kuigi õiguslikust seisukohast on struktuurireformi tugiprogrammi ametlikuks hindamiseks liiga vara, võib teha mõningaid järeldusi kohandamisprogrammide kontekstis Kreekale (Kreeka rakkerühma kaudu) ja Küprosele (Küprose tugirühma kaudu) antud tehnilise toetuse ning 2016. aastal läbi viidud struktuurireforme ettevalmistava meetme alusel (3 000 000 eurot). Näiteks saadi Kreeka rakkerühma puhul 2014. aastal tehtud hindamise käigus kinnitus, et tehnilise abina antud toetus aitas märkimisväärselt kaasa reformiprogrammi elluviimisele. Samuti tõdes Euroopa Kontrollikoda oma eriaruandes, et Kreeka rakkerühm oli üldiselt olnud oma mandaadi täitmisel edukas ning andnud asjakohast tehnilist toetust valdkondades, mis hõlmavad peaaegu kõiki avaliku poliitika osasid, mis oli laias laastus kooskõlas majandusliku kohandamisprogrammi tingimustega.

Kuigi struktuurireformi tugiprogrammi tulemusi ja mõju on raske analüüsida, sest nagu eespool mainitud, on ettevalmistav meede hiljuti rakendatud (kohapealne töö lõppes äsja) ja tugiprogramm on hiljuti heaks kiidetud, on võimalik teha mõned esialgsed järeldused:

- programm täidab lüngad struktuurireformide elluviimisel, toetades liikmesriike reformiprotsessi eri etappides;
- programmis osalemisega kaasnev halduskoormus on võrreldes muude liidu programmidega suhteliselt väike ning toetust saab anda suhteliselt kiiresti;
- struktuurireformi tugiprogramm aitab jõuliselt kaasa liidu strateegiliste prioriteetide järjekindlale rakendamisele;
- struktuurireformi tugiprogrammi meetmed aitavad sageli kaasa piiriüleseid ja kogu liitu hõlmavaid probleeme käsitlevate lahenduste väljatöötamisele ja rakendamisele;
- mõnel juhul on toetus võimaldanud saada rahastamist ka muudest liidu programmidest, näiteks aidates liidu fondidega hõlmatud projekte paremini ette valmistada või integreerida;
- liikmesriigid näivad hindavat eelkõige oskusteabe jagamist teiste liikmesriikide või ekspertidega; ning
- programmis osalemise vabatahtlikkus ja kogu toetusprotsessi jooksul tehtava koostöö konsensuslik laad aitavad luua vastastikust usaldust ja edendada koostööd.

1.4.4. *Kooskõla ja võimalik koostoime muude asjaomaste meetmetega*

Programm on kooskõlas Euroopa poolaasta raames toimuva majanduspoliitika koordineerimisega ja tugevdab seda. Samal ajal on programm kooskõlas Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide (liidu fondide) investeerimisprojektidega seotud vahendite ja muude liidu programmidega ning annab liidu fondidele võimendava mõju. Lisaks toetub programm struktuurireformi tugiprogrammi raames juba saadud kogemustele.

Komisjon tagab ka edaspidi, et meetmed, mille rakendamiseks programmi alusel on tehtud ettepanek, täiendavad muid liidu programme ja fonde (sh liidu fonde) ja ei

kattu nendega. Koordineerimine tagatakse jätkuvalt komisjonisiseses töökorra raames (kasutades koordineerimismehhanismi, mis sarnaneb juba olemasolevale struktuurifondide toetusprogrammi raames antava tehnilise toetuse koordineerimismehhanismile ja milles osalevad esindajad neist talitustest, keda küsimus kõige rohkem puudutab) ja koos liikmesriikidega (liikmesriigile toetuse andmise otsustes võetakse muu hulgas arvesse liidu fondidest ja programmidest rahastatavaid olemasolevaid tegevusi ja meetmeid).

Asjaolu, et programmist rahalist toetust saavad reformid määratakse kindlaks olemasoleva Euroopa poolasta protsessi raames, on ülioluline, et tagada toetuse täiendavus ja vältida, et struktuurireformi tugiprogrammist toetatakse reforme, mis oleks igal juhul ellu viidud. Lisakaitset pakub nende reformide elluviimise jälgimine Euroopa poolasta raames.

1.5. Meetme kestus ja finantsmõju

✓ Piiratud kestusega

- ✓ hõlmab ajavahemikku 2021–2027
- ☐ finantsmõju kulukohustuste assigneeringutele avaldub ajavahemikul AAAA–AAAA ja maksete assigneeringutele ajavahemikul AAAA–AAAA

☐ Piiramatu kestusega

- Rakendamise käivitumisperiood hõlmab ajavahemikku AAAA–AAAA,
- millele järgneb täieulatuslik rakendamine.

1.6. Ettenähtud eelarve täitmise viisid³⁵

✓ Eelarve otsene täitmine komisjoni poolt

- ✓ oma talituste kaudu, sealhulgas kasutades liidu delegatsioonides töötavat komisjoni personali;
- ☐ rakendusametite kaudu

☐ Eelarve jagatud täitmine koostöös liikmesriikidega

✓ Eelarve kaudne täitmine, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on delegeeritud:

- ☐ kolmandatele riikidele või nende määratud asutustele;
- ✓ rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende allasutustele (täpsustage);
- ✓ Euroopa Investeerimispankale (EIP) ja Euroopa Investeerimisfondile (EIF);
- ☐ finantsmääruse artiklites 70 ja 71 osutatud asutustele;
- ✓ avalik-õiguslikele asutustele;
- ✓ avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, kuivõrd nad esitavad piisavad finantstagatised;
- ☐ liikmesriigi eraõigusega reguleeritud asutustele, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ja kes esitavad piisavad finantstagatised;

³⁵Eelarve täitmise viise koos viidetega finantsmäärusele on selgitatud veebisaidil:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

- ☐ isikutele, kellele on delegeeritud Euroopa Liidu lepingu V jaotise kohaste ÜVJP erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis.

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

Täpsustage tingimused ja sagedus.

Ettepanek hõlmab järelevalve- ja hindamiskohustusi. Erieesmärkide saavutamist jälgitakse ettepanekus toodud näitajate põhjal. Komisjon annab Euroopa Parlamendile ja nõukogule programmi rakendamisest aru üks kord aastas.

Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule vahehindamise aruande ja järelhindamise aruande.

Vahehindamise aruanne sisaldab teavet programmi eesmärkide saavutamise, tulemuslikkuse, tõhususe, asjakohasuse, sidususe ja programmi ELi lisaväärtuse kohta. Ühtlasi käsitletakse aruandes kõigi eesmärkide ja meetmete jätkuvat asjakohasust. Järelhindamise aruandes esitatakse programmi üldhinnang ja see sisaldab teavet programmi pikaajalise mõju kohta.

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem(id)

2.2.1. Eelarve täitmise viisi(de), rahastamise rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus.

Programmi võib ellu viia komisjon otse või seda võib teha kaudselt üksuste või isikute kaudu, kes ei ole liikmesriigid, kooskõlas finantsmääruse artikli 58 punktiga c (tulevase artikli 62 lõike 1 punkt c).

Tehnilise toetuse andmisel tugineb programm struktuurireformi tugiprogrammi raames saadud kogemustele. Struktuurireformi tugiprogrammi on hallatud eelarve otsese ja kaudse täitmise raames, mis on osutunud halduslikult lihtsaks viisiks. Järjepidevuse tagamise eesmärgil ja selleks, et kolme vahendit hallataks sidusalt ühtse raamistiku alusel, on kõige sobivam variant eelarve otsene täitmine. Vajaduse korral ning pidades silmas nii poliitikaeesmärke kui ka kontrollieesmärke, kasutatakse ka eelarve kaudset täitmist koostöös rahvusvaheliste organisatsioonidega.

Eelarve otsene täitmine on asjakohane vahend ka rahalise toetuse andmiseks reformitoetusvahendist (sh lähenemisrahastust), kuna see on kavandatud nn stimuleeriva mehhanismina, mis seisneb vahendite ülekandmises liikmesriikide eelarvesse ilma, et sel oleks seos kuludega. Eelarve otsene täitmine võimaldab komisjoni ja liikmesriikide vahelist vajalikku aktiivset suhtlust reformikohustuste ettevalmistamisel ja elluviimisel ning läbipaistvamaid, lihtsamaid ja kiiremaid menetlusi. Asjaolu, et rahaline toetus on kuludega sidumata, suurendab tõhusust ja lihtsustab finantsjuhtimist.

Kontrollistrateegiat (lisateave on esitatud punktis 2.2.2) peetakse asjakohaseks ja tasakaalustatuks, et tegeleda ühelt poolt traditsioonilise riskiga, mis on seotud komisjoni poolt eelarve otsese või kaudse täitmise raames hallatavate projektidega (hanked ja toetused, lisateave on esitatud punktis 2.2.2), ning teiselt poolt kuludega sidumata rahalise toetusega (rahastamisvahendi puhul), kus tehingurisk on väiksem.

2.2.2. *Teave tuvastatud ohtude ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta.*

Peamised tuvastatud ohud on järgmised:

1) reformitoetusvahendi puhul (sh lähenemisrahastu raames):

- oht, et reformikohustusi ei täideta rahuldavalt;
- ohud, mis on seotud sellega, et vahe-eesmärgid ja näitajad on rakendusaktis ebaselgelt sõnastatud;
- ebaõige hindamise oht või viivitused selle hindamisel, kas reformid on rahuldavalt lõpule viidud; ning
- ohud, mis on seotud rahalise toetuse summa võimaliku tühistamisega.

Nende ohtude vähendamiseks võetakse kasutusele järgmised meetmed:

- kontrollisüsteemi raames hinnatakse põhjalikult, mil määral on reformikohustused täidetud. Arvestades, et rahastamise aluseks on kuludega sidumata rahaline toetus, peaks tehingutega seonduv risk olema väga väike.

2) tehnilise toetuse vahendi puhul (sh lähenemisrahastu raames):

ohud, mis on seotud partnerite valiku (nt rahvusvahelised finantsasutused ja lõplikud toetusesaajad), lepingute sõlmimise etapi (komisjoni nõuete rakendamine lepingulistes dokumentides), järelevalve ja finantstehingute (komisjoni kehtestatud protsesside mittejärgimine) ning tulemuslikkuse mõõtmisega (eelnevalt kindlaksmääratud eesmärkide mittetäitmine).

Nende ohtude vähendamiseks võetakse kasutusele järgmised meetmed:

- kehtestatud hindamismenetluse järgimine enne toetuse andmise otsuse tegemist;
- programmi juhtimise eest vastutav talitus viib läbi eelkontrolli ja finantsteenuste talitus finantskontrolli;
- toimingute hierarhiline valideerimine asjakohaste menetluste kaudu;
- volitatud üksuse eelhindamine (sambapõhine hindamine); ning
- järelkontrollid eelkontrollide süsteemsete puuduste parandamiseks ja alusetult väljamakstud summade korrigeerimiseks.

2.2.3. *Kontrollide kulutõhususe (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse) hinnang ja põhjendus ning prognoositav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal).*

2017. aasta struktuurireformi tugiteenistuse juhtimiskavas ja iga-aastases tegevusaruandes esitatud teabe põhjal on kontrollide kulutõhusus hinnanguliselt alla 5 %.

Personalikulused hinnatakse, kasutades lähendatud väärtusi, mis põhinevad struktuuriskeemi ja ametijuhendite analüüsil, ning kontrollide väliskulud põhinevad asjaomaste lepingute ja seotud maksete väärtusel.

Võttes arvesse kavandatud eelarve täitmise viisi, riskianalüüsi ja kavandatud riskide vähendamise meetodit, on eeldatav veamäär väike.

2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

Täpsustage rakendatavad või kavandatud ennetus- ja kaitsemeetmed, nt pettustevastase võitluse strateegias esitatud meetmed.

Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmiseks kehtestatakse programmis erimeetmed.

Kooskõlas komisjoni pettustevastase võitluse strateegiaga, mis hõlmab kogu kulutsüklit, viib struktuurireformi tugiteenistus nende kuludega seoses ellu spetsiaalse pettustevastase võitluse tegevuskava, võttes arvesse rakendatavate meetmete proportsionaalsust ja tasuvust. See põhineb suures osas struktuurireformi tugiteenistuse praeguse pettustevastase võitluse strateegia kohaldamise käigus saadud kogemustel.

Kõigil juhtimistasanditel rakendatakse asjakohaseid sisekontrolliprotsesse ning need on kavandatud piisava kindluse tagamiseks järgnevate eesmärkide saavutamisel: tegevuse tulemuslikkus, tõhusus ja säästlikkus; aruandluse usaldusväärsus; vara ja teabe säilimine; raamatupidamisarvestuse aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsusega seotud riskide piisav juhtimine ning pettuse ja eeskirjade eiramise vältimine, tuvastamine, kõrvaldamine ja järelmeetmed.

Pettustevastases tegevuskavas kirjeldatakse eel- ja järelkontrollide süsteemi, mis põhineb punaste lipukeste süsteemil ning milles on määratud kindlaks personali järgitav menetlus, kui avastatakse pettus või eeskirjade eiramine. Selles antakse ka teavet Euroopa Pettustevastase Ametiga toimiva töökorra kohta.

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik ja uued kulude eelarveread

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Assigneeringute liik	Rahaline osalus			
	Rubriik 2: Ühtekuuluvus ja väärtused	Liigendatud/liigendamata ³⁶	EFTA riigid ³⁷	Kandidaatriigid ³⁸	Kolmanda d riigid	Finantsmääruse artikli [21 lõike 2 punkti b] tähenduses
2	06.01 04 01 (Reformide tugiprogrammi toetuskulud)	Liigendamata	EI	EI	EI	EI
2	06.02.01 (Reformide tugiprogramm – reformitoetusvahend)	Liigendatud	EI	EI	EI	EI
2	06.02.02 (Reformide tugiprogramm – operatiivne tehniline toetus)	Liigendatud	EI	EI	EI	EI
2	06.02.03.01 (Reformide tugiprogramm – lähenemisrahastu – rahalise toetuse komponent)	Liigendatud	EI	EI	EI	EI
2	06.02.03.02 (Reformide tugiprogramm – lähenemisrahastu – operatiivse tehnilise toetuse komponent)	Liigendatud	EI	EI	EI	EI

³⁶ Liigendatud = liigendatud assigneeringud / liigendamata = liigendamata assigneeringud.

³⁷ EFTA: Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.

³⁸ Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaatriigid.

3.2. Hinnanguline mõju kuludele

3.2.1. Üldine hinnanguline mõju kuludele

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	2	Ühtekuuluvus ja väärtused									
Struktuurireformi tugiteenistuse peadirektoraat			Aasta 2021	Aasta 2022	Aasta 2023	Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	Pärast 2027. aastat	KOKKU
•Tegevusassigneeringud											
06.02.01 (Reformide tugiprogramm – reformitoetusvahend)	Kulukohustused	(1)	1 100,000	3 208,450	4 400,16	4 125,15	3 666,040	4 583,500	916,700		22 000,000
	Maksed	(2)			3 208,450	5 958,550	2 749,530	2 750,100	5 041,85	2 291,520	22 000,000
06.02.02 (Reformide tugiprogramm – operatiivne tehniline toetus)	Kulukohustused	(1a)	109,039	111,221	113,445	115,714	118,029	120,390	122,162		810,000
	Maksed	(2 a)	57,173	84,200	96,335	100,860	103,812	106,413	102,037	159,170	810,000
06.02.03.01 (Reformide tugiprogramm – lähenemisrahastu – rahalise toetuse komponent)	Kulukohustused	(1b)	100,000	291,550	399,840	374,850	333,960	416,500	83,300		2 000,000
	Maksed	(2b)			291,550	541,450	250,470	249,150	458,150	208,480	2 000,000
06.02.03.02 (Reformide tugiprogramm – lähenemisrahastu – operatiivse tehnilise toetuse komponent)	Kulukohustused	(1c)	18,847	19,224	19,608	20,000	20,400	20,807	21,114		140,000
	Maksed	(2c)	10,890	16,039	18,350	19,211	19,773	20,268	19,436	16,033	140,000

Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud ³⁹											
06.01 04 01 (Reformide tugiprogrammi toetuskulud)		(3)	6,731	6,865	7,003	7,143	7,285	7,432	7,541		50,000
Struktuurireformi tugiteenistuse peadirektoraadi assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	=1+1a +3	1 334,617	3 637,310	4 940,056	4 642,857	4 145,714	5 148,629	1 150,817		25 000,000
	Maksed	=2+2a +3	74 794	107 104	3 621,688	6 627,214	3 130,870	3 134,113	5 629,014	2 675,203	25 000,000

•Tegevusassigneeringud KOKKU	Kulukohustused	(4)	1 327,886	3 630, 445	4 933,053	4 635, 714	4 138,429	5 141,197	1 143,276		24 950,000
	Maksed	(5)	68,063	100,239	3 614,685	6 620,071	3 123,585	3 126,681	5 621,473	2 675,203	24 950,000
Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud KOKKU•		(6)	6,731	6,865	7,003	7,1430	7,285	7,432	7,541		50,000
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 2 assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	=4+ 6	1 334,617	3 637,310	4 940,056	4 642,857	4 145,714	5 148,629	1 150,817		25 000,000
	Maksed	=5+ 6	74,063	107,104	3 621,688	6 627,214	3 130,870	3 134,113	5 629,014	2 675,203	25 000,000

³⁹ Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), otsene teadustegevus, kaudne teadustegevus. Artiklis 3 nimetatud kõigi kolme vahendi puhul võib katta ka kulusid, mis on seotud selliste toetavate tegevustega nagu tehnilise toetuse projektide kvaliteedikontroll ja järelevalve kohapeal, ning struktuurireformide hindamisel ja rakendamisel toimuva kogemusnõustamise, ekspertide ja eksperdirühmade nõustamise kulusid (artikli 7 lõige 3)). Need kulud on 50 miljonit eurot, mis moodustab 0,2 % reformide tugiprogrammist (20 miljonit eurot eelarverealet 06.02.02 ja 30 miljonit eurot eelarverealet 06.02.03.02).

Juhul kui ettepanek/algatus mõjutab mitut rubriiki:

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 1–6 assigneeringud KOKKU (võrdlussumma)	Kulukohustused	=4+ 6	1 334,617	3 637,310	4 940,056	4 642,857	4 145,714	5 148,629	1 150,817		25 000,000
	Maksed	=5+ 6	74 794	107,104	3 621,688	6 627,214	3 130,870	3 134,113	5 629,014	2 675,203	25 000,000

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	7	„Halduskulud“
---	---	---------------

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		Aasta 2021	Aasta 2022	Aasta 2023	Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	KOKKU
Struktuurireformi tugiteenistuse peadirektoraat									
• Inimressursid		31,750	34,710	37,723	37,723	37,723	37,723	37,723	255,075
• Muud halduskulud		2,500	2,700	3,000	3,000	3,000	3,000	3,000	20,200
Struktuurireformi tugiteenistuse peadirektoraat KOKKU	Assigneeringud	34,250	37,410	40,723	40,723	40,723	40,723	40,723	275,275

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 7	(Kulukohustuste kogusumma = maksete	34,250	37,410	40,723	40,723	40,723	40,723	40,723	275,275
---	---	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	---------

assigneeringud KOKKU	kogusumma)								
----------------------	------------	--	--	--	--	--	--	--	--

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		Aasta 2021	Aasta 2022	Aasta 2023	Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	Pärast 2027. aastat	KOKKU
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 1–7 assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	1 368,867	3 674,720	4 980,779	4 683,580	4 186,437	5 189,352	1 191,540		25 275,275
	Maksed	109,044	144,514	3 662,411	6 667,937	3 171,593	3 174,836	5 669,737	2 675,203	25 275,275

3.2.2. Üldine hinnanguline mõju haldusassigneeringutele

- ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma haldusassigneeringute kasutamist
- ☒ Ettepanek/algatus hõlmab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta 2021	Aasta 2022	Aasta 2023	Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	Pärast 2027. aastat	KOKKU
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 7									
Inimressursid	31,750	34,710	37,723	37,723	37,723	37,723	37,723		255,075
Muud halduskulud	2,500	2,700	3,000	3,000	3,000	3,000	3,000		20,200
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 7 kokku	34,250	37,410	40,723	40,723	40,723	40,723	40,723		275,275
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud⁴⁰									
Inimressursid									
Muud halduskulud	6,731	6,865	7,003	7,143	7,285	7,432	7 510		50,000
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud kokku	6,731	6,865	7,003	7,143	7,285	7,430	7,541		50,000
KOKKU	40,981	44,275	47,726	47,866	48,008	48,155	48,264		325,275

Personali ja muude halduskuludega seotud assigneeringute vajadused kaetakse juba meedet haldava peadirektoraadi assigneeringutega ja/või assigneeringute ümberpaigutamise teel peadirektoraadi sees. Vajaduse korral võidakse personali täiendada iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

⁴⁰ Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), otsene teadustegevus, kaudne teadustegevus.

3.2.2.1. Hinnanguline personalivajadus

- ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma personali kasutamist.
- ☒ Ettepanek/algatus hõlmab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Hinnanguline täistööajale taandatud töötajate arv

	Aasta 2021	Aasta 2022	Aasta 2023	Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	Kokku
• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)								
XX 01 01 01 (Komisjoni peakorteris ja esindustes)	196	214	233	233	233	233	233	233
XX 01 01 02 (Delegatsioonides)								
XX 01 05 01 (Kaudne teadustegevus)								
10 01 05 01 (Otsene teadustegevus)								
• Koosseisuväline personal (täistööajale taandatud töötajad)⁴¹								
XX 01 02 01 (üldvahenditest rahastatavad lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud)	49	54	58	58	58	58	58	58
XX 01 02 02 (lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud ja noored spetsialistid delegatsioonides)								
XX 01 04 yy ⁴²	- peakorteris							
	- delegatsioonides							
XX 01 05 02 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud kaudse teadustegevuse valdkonnas)								
10 01 05 02 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud otsese teadustegevuse valdkonnas)								
Muud eelarvread (täpsustage)								
KOKKU	245	268	291	291	291	291	291	291

⁴¹ Lepingulised töötajad, Kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud, noored spetsialistid delegatsioonides.

⁴² Tegevusassigneeringutest rahastatavate koosseisuväliste töötajate ülempiiri arvestades (endised BA read).

XXosutab asjaomasele poliitikavaldkonnale või eelarvejaotisele.

Personalivajadused kaetakse juba meedet haldavate peadirektoraadi töötajatega ja/või töötajate ümberpaigutamise teel peadirektoraadi sees. Vajaduse korral võidakse personali täiendada iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

Ülesannete kirjeldus:

Ametnikud ja ajutised töötajad	Tööülesannete hulka kuuluvad kõik ülesanded, mis on vajalikud a) reformikohustuste menetlemiseks, b) reformikohustuste täitmise analüüsimiseks, c) liikmesriikide taotluste läbivaatamiseks ja hilisemaks projektijuhtimiseks ning d) programmi finantsküsimumuste ja lepingute haldamiseks, nimelt: • liikmesriikide esitatud dokumentide hindamine ja seonduvate õigusaktide ettevalmistamine, sh tegevuse koordineerimine teiste talituste või välisekspertidega ja/või nende osalemise koordineerimine; • reformikohustuste täitmise hindamine ja seonduvate õigusaktide ettevalmistamine; • kontaktid, aruandlustegevus ja läbirääkimised Euroopa Parlamendi, nõukogu ja teiste ELi institutsioonidega kogu programmi üle; • kontaktid liikmesriikide ja teiste sidusrühmadega (sh reformikohustuste hetkeseisu küsimuses), suhtlemine Euroopa poolaasta raames; • maksete peatamist, tühistamist ja vahendite sissenõudmist käsitlevate menetluste korraldamine ja seonduvate õigusaktide ettevalmistamine, liikmesriikidele suunatud konkursikutsete korraldamine; • tööprogrammide/rahastamisotsuste ettevalmistamine, prioriteetide kehtestamine; • lepingute sõlmimise menetluste haldamine; • suhtlemine sidusrühmadega lepingulistes ja finantsküsimumustes; • kõrgetasemelise juhrühma ning asjaomaste peadirektoraatide, liikmesriikide ja teiste sidusrühmade kohtumiste ettevalmistamine ja korraldamine; • projektijuhtimine: projektide kavandamine, rakendamine ja järelmeetmed ning lepinguliste ja finantsküsimumuste juhtimine: kulukohustused, maksed, sissenõudekorraldused jne • kontrollimine; • IT-vahendite haldamine; • osalemine iga-aastases kinnitava avalduse menetluses ja järelmeetmetes. Eesmärkide saavutamise järelevalve ja aruandlus, kaasa arvatud eelarvemenetlus, juhtimiskava, vahekokkuvõte ning tegevusaruanne ja tegevusalade aruanne;
Koosseisuvälised töötajad	Toetus finants- ja haldusülesannetele.

3.2.3. Kolmandate isikute rahaline osalus

Ettepanek/algatus:

- ☐ ei hõlma kolmandate isikute poolset kaasrahastamist
- ☒ hõlmab kaasrahastamist, mille hinnanguline summa on järgmine:

Assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta 2021	Aasta 2022	Aasta 2023	Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	Kokku
Täpsustage kaasrahastav asutus								
Kaasrahastatavad assigneeringud KOKKU								

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

- ☒ Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele
- ☐ Ettepanekul/algatusel on järgmine finantsmõju:
 - ☐ omavahenditele
 - ☐ muudele tuludele

palun märkige, kas see on kulude eelarveridasid mõjutav sihtotstarbeline tulu

☐

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Tulude eelarverida:	Ettepaneku/algatuse mõju ⁴³						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Artikkel							

Sihtotstarbeliste tulude puhul täpsustage, milliseid kulude eelarveridasid ettepanek mõjutab.

Muud märkused (nt tuludele avaldatava mõju arvutamise meetod/valem või muu teave)

⁴³

Traditsiooniliste omavahendite (tollimaksud ja suhkrumaksud) korral peab märgitud olema netosumma, st brutosumma pärast 20 % sissenõudmiskulude mahaarvamist.